

Pouka za učitelje 3. tromesečje 2022.

Sa Hristom u peći nevolje

1. biblijska doktrina

Pastirova nevolja

Ključni tekst: Psalam 23,3

Središte proučavanja: Psalam 23; Rimljanima 12,18-21

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Ovog tromesečja započinjemo dugačko ali veoma važno putovanje. Putovanje na kome ćemo se baviti značenjem patnje, zla i smrti. Da, patnja se može proučavati kao zasebna pojava ljudskog postojanja; može se proučavati sa naučne ili psihološke tačke gledišta vezano za izraze kao što su percepcija, osećanja i posledice. Međutim, biblijski pogled na patnju je mnogo dublji. Biblija objašnjava poreklo patnje – poreklo koje oslobađa Boga od bilo kakve odgovornosti za postojanje greha. Biblija takođe pokazuje kako Bog koristi patnju kao preobražavajući okvir za naše lično obogaćenje, pobedu i večni život. Ako zamislimo život kao putovanje, Psalam 23 jedan je od najboljih mesta da to putovanjem započnemo, zato što govori o stazi. Ova staza nas vodi kroz uspone i padove u životu. Što je još važnije, Neko nas vodi na tom putu. Taj Neko je više od vodiča; On je brižni Pastir pun ljubavi. Najvažnija pitanja vezana za naše putovanje, za naše uspone i padove, glase: Da li poznajemo Pastira? Da li Mu verujemo šta god da se događa ili gde god da nas On možda povede?

Teme: Pouka za ovu sedmicu naglašava tri glavne teme.

1. Veoma je važno da shvatimo da je naš život putovanje koje teče u različitim pravcima.
2. Takođe je važno da zapamtimo da ova staza ne krivuda haotično, slučajno. Bog je naš Vodič i Pastir, i On može da dozvoli da putujemo dolinama patnje i smrti, ili da nas aktivno provede kroz njih. Ali Bog ne očekuje da pođemo na ovaj put sa povezom na očima, već nam daje sigurno obećanje da će nas voditi do spasenja.
3. Nema načina da preživimo nevolje u životu ako nemamo poverenja da će nas Pastir provesti kroz njih.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Dva puta

Jedan biblijski prikaz života predstavlja prikaz staze koja vodi kroz određeni predeo. Ova staza sledi put od rođenja do smrti. Zapravo, ne postoji jedan već dva puta. Prvi put je dobar put, put pravde ili pravednosti (Priče Solomonove 8,20) koji vodi u prosperitet i život (Psalam 1,2.3), jer Bog lično ravna stazu (Priče Solomonove 2,8; Isaija 26,7). Oni koji hodaju dobrom ili pravednom stazom vođeni su božanskom Rečju koja služi kao svetiljka njihovim nogama kada je život mračan (Psalam 119,105).

Konačno, njihova staza postepeno postaje svetlija kao podne (Priče Solomunove 4,18). Oni koji se nalaze na ovoj stazi takođe priznaju Boga u svim aspektima života (Priče Solomunove 3,5.6). Iako ova staza vodi u život, ona je uska, i malo njih hoda njome (Matej 7,14). Drugi put je loš, ili grešan, put. To je široki put koji vodi u nepravdu, površno postojanje i smrt (Psalam 1,4.5; Priče Solomunove 14,12; Matej 7,13).

Bog vidi staze našeg života; On ih ispituje (Priče Solomunove 5,21) i upozorava nas: „Ne idi na stazu bezbožničku i putem nevaljalijeh ljudi ne stupaj.“ (Priče Solomunove 4,14; videti, takođe, Psalam 1,1). Ako je neko na pogrešnom, grešnom putu, Bog ga poziva da pređe na dobar put: „Tako bio Ja živ, govori Gospod Gospod, nije Mi milo da umre bezbožnik, nego da se vrati bezbožnik sa svoga puta i bude živ; vratite se, vratite se sa zlijev putova svojih, jer zašto da mrete, dome Izrailjev?“ (Jezekilj 33,11)

Iz ovog kratkog proučavanja Biblije dolazimo do dva zaključka. 1) Da, kraj svakog puta je određen: put pravednosti vodi u život, a put nepravde vodi u smrt. Da li ćemo biti na jednom ili drugom putu zavisi od naše odluke. 2) Ako odlučimo da budemo na putu pravednosti, Bog obećava da će nas put pravednosti povesti u život. Da, put pravednosti može biti uzak; može nas povesti kroz mračne planine ili doline koje zahtevaju dodatnu svetlost, hranu, istrajnost, strpljenje ili snagu. Ali staza pravednosti zavšiće se svetlošću, srećom i životom. Bog preko proroka Isaije obećava onima koji Mu veruju da će Njegova staza postati put kojim će se lako putovati: „I ondje će biti nasap i put, koji će se zvati Sveti put; neće ići po njemu nečisti, nego će biti za njih; ko uzide njim, ni lud neće zaći.“ (Isaija 35,8)

Religija kao staza

Kao i u drugim istočnjačkim pogledima na svet, Biblija opisuje koncept „religije“ kao stazu ili putovanje. Enoh „poživje (hodaše)... jednako po volji Božjoj trista godina“ (1. Mojsijeva 5,22). Prorok Mihej opisuje vreme kada će mnogi ljudi širom sveta reći: „Hodite, da idemo na goru Gospodnju... i učiće nas svojim putevima, i hodićemo Njegovijem stazama... Jer će svi narodi hoditi svaki u ime boga svojega, a mi ćemo hoditi u ime Gospoda Boga svojega uvijek i dovijeka.“ (Mihej 4,2.5) Bog poziva svoj narod da verno hoda pred Njim (1. O carevima 3,14; 1. O carevima 9,4; Priče Solomunove 10,9; Zaharija 3,7), i kada zađu sa staze, Bog ih poziva da se vrate: „Stanite na putovima i pogledajte, i pitajte za stare staze, koji je put dobar, pa idite po njemu, i naći ćete mir duši svojoj.“ (Jeremija 6,16).

Hrišćanstvo u povelju u početku je nazvano „put“ (Dela 9,2; Dela 19,9.23; Dela 22,4; Dela 24,14.22) ili „put spasenija“ (Dela 16,17). Apolos je bio „upućen na put Gospodnji“ i primio je još više uputstava dok se nalazio na njemu (Dela 18,25.26). Apostol Pavle takođe povezuje religiju sa „hodanjem“ i tvrdi da hrišćani „više ne hode kao što hode i ostali neznabošci u praznosti uma svojega“ (Efescima 4,17). Apostol Jovan nas opominje da „hodamo“ („živimo“) u Božjim zapovestima i u Njegovoj ljubavi (2. Jovanova 1,6).

Isus je izjavio o Sebi: „Ja sam Put i Istina i Život; niko neće doći k Ocu do kroza Me.“ (Jovan 14,6) Spoj „puta“, „istine“ i „života“ čini tri glavna stuba hrišćanske religije. Sada, možemo pitati, da li je hrišćanska religija važna? Da li je danas i dalje relevantna? Istina je da je istorija hrišćanstva uprljana otpadništvom, zloupotrebama, obmanama i korupcijom; mnogo puta je hrišćanstvo zalazilo sa Hristove staze. Ali to ne znači da ne postoji put pravednosti koji treba slediti. Isus ostaje put, i On nam obećava da je Njegov put istina i da će nas povesti u život, večni život. Isus nije samo put; On je takođe, kako kaže za Sebe, „Pastir dobri“ (Jovan 10,11). Šta to znači? Isus objašnjava: „Znam svoje, i Moje Mene znaju“ (Jovan 10,14),

uključujući i ovce iz drugog tora (videti Jovan 10,16). To nije sve. Isus kao „Pastir dobri dušu svoju polaže za ovce“ (Jovan 10,11; videti, takođe, Jovan 10,15) i daće im „život vječni, i nikad neće izginuti, i niko ih neće oteti iz ruke Moje“ (Jovan 10,28). Dakle, slediti Hrista na Njegovom putu, putu Njegove pravednosti, jedini je siguran put u život (Dela 4,12). Iako je uzak, iako nas na njemu čekaju nevolje, on je jedini, i najbolji, put u život. Naš Pastir će nas voditi njime.

Zapadni koncept i reč „religija“ potiče od latinske reči *re* (ponovo) i *ligare* (povezati, vezati) – ponovo vezati, ponovo se povezati. Iako se razvio u okruženju Zapadnog hrišćanstva, ovaj izraz takođe ima smisla sa biblijske tačke gledišta, i može se povezati sa biblijskim pogledom na religiju kao „stazu“ ili „putovanje“. Kada je čovečanstvo pošlo putem prokletstva, izgubili smo vezu sa Bogom. Religija je taj proces kroz koji se ljudi i Bog ponovo povezuju. Ali kako se ponovo povezujemo sa Bogom? Ako je religija „put“ ili „putovanje“, ona nije vremenski neograničena, neistorijska pojava, kao u paganskim mitološkim ili filozofskim religijama, već, sa biblijske tačke gledišta, religija (ili povezanost između ljudskog roda sa Bogom) jeste proces u vremenu i prostoru. To je lično i istorijsko putovanje, i za Boga i za nas. Bog dolazi k nama i sreće nas tamo gde se nalazimo, u istoriji. Još jedna razlika između paganske i biblijske religije je u tome što u paganskoj religiji ljudi moraju da poravnaju stazu za sebe, da pronađu put do sveta bogova, da zadobiju njihovu naklonost, da se povežu sa njima, ili da ukradu njihove tajne ili tajnu večnog života. U biblijskoj religiji, nasuprot tome, Bog lično ravna put za nas. On dolazi k nama, nastoji da nas spase, da nas vrati na stazu života, da nas vrati k Sebi. U stvari, On sam postaje Put i Vodič i Pastir. On hoda sa nama kroz tu dolinu, vodeći nas na toj stazi ponovnog povezivanja sa Sobom. To je Božja religija, religija blagodati!

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Ispitajte stazu svog života. Na kom putu se nalazite? Šta možete da učinite da budete sigurni da ste na putu pravednosti koji će vas povesti u večni život?
2. Da li ste sreli druge ljude na putu koji je isti kao vaš? Da li ste sreli ljude na putu koji vodi u suprotnom pravcu? Šta možete da učinite da pomognete drugima da izaberu Isusov put, put koji vodi prema Njemu?
3. Možemo verovati svom Pastiru da će nas provesti kroz životne nevolje zato što je, pre nego što je dozvolio da prođemo kroz nevolje, On lično prošao kroz njih. Međutim, postoji osnovna razlika između Njegovih nevolja i naših. Mnoge naše nevolje smo sami prouzrokovali ili drugi ljudi, ili su posledice greha uopšte. Pastirovu nevolju smo mi prouzrokovali, i On ju je uzeo na Sebe kao Žrtva, Zamena i Otkupitelj. Kako vam ovo razumevanje pomaže da prođete kroz patnju?
4. Setite se dve nevolje kroz koje ste nedavno prošli. Prepoznajte Božje vođstvo i staranje o vama u tim iskustvima.

2. biblijska doktrina

Nevolje koje dolaze

Ključni tekst: 1. Petrova 4,12.13

Središte proučavanja: Jeremija 9,7-16; Rimljanima 1,21-32; 2. Korinćanima 12,7-10; 1. Petrova 4,12-19; 1. Petrova 5,8-11.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Različite nevolje, u uzastopnim talasima, pogađale su Petra u toku njegovog života. On se borio sa pravim penušavim talasima na jezeru tokom hladnih noći koje je provodio loveći ribu za svoju porodicu. Borio se sa talasima gorkog kajanja kada je izdao svog Gospoda. Borio se sa talasima nesigurnosti u tamnici nakon propovedanja jevanđelja. Borio se sa talasima obeshrabrenja kada je nastojao da osnuje mladu Hrišćansku crkvu. Postao je, takoreći, učenik u školi stradanja, prateći svoje nevolje od uzroka do posledice, osposobljavajući tako sebe da raste na temelju svojih iskustava. Međutim, naročito je shvatio ulogu koju je stradanje imalo i u Božjem delu spasenja i u njegovoj ličnoj nadi da učini, i postane, ono što je Bog želeo od njega. Pošto je Petar postao iskusan u stradanju i nevoljama, najprikladnije je da nas on poučava ove sedmice. Pouka za ovu sedmicu naglašava nekoliko vrsta nevolja: nevolje koje stvara sotona, nevolje koje stvara naš greh, nevolje koje Bog koristi da nas očisti i oblikuje naš karakter i nevolje koje donose zrelost. Svaka od ovih nevolja ima svoj izvor (sotonu, nas ili Boga) i kriterijum za upravljanje i reakciju.

Teme: Pouka za ovu sedmicu naglašava dve važne teme.

1. Stradanje je sadašnja stvarnost u našem palom svetu i, kao hrišćani, moramo naučiti da se izborimo sa stradanjem i da učimo iz njega.
2. Drugo, kao pristavi svoje duhovnosti, treba da naučimo da razlikujemo različite vrste nevolja i patnji. To će nam pomoći da shvatimo kako da se izborimo sa krizama u svom životu i da izvučemo najbolje pouke.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Stradanje sa Hristom

Prva Petrova 4.12.13 budi naše interesovanje dvema glavnim temama. Prvo, šta Petar misli time kada kaže da ne treba da se iznenadimo kada nas nevolje pogode u životu? Zlo i greh su uljezi u Božjem stvorenom poretku. Nisu prirodni u biološkom životu ili moralnom životu kao nešto što je Bog prvobitno stvorio. Ne smemo dozvoliti sebi da se naviknemo na njih, niti da ih prihvatimo kao deo Božjeg prvobitnog sveta. Zlo i greh neće opstati. Doći će vreme kada će ih Bog okončati.

Petar ovde iznosi da su greh, zlo, stradanje i smrt sveprisutni u svetu nakon pada. Da bismo preživeli u ovom svetu, moramo prihvatiti da je ova nova realnost, mada prolazna, prisutna. Iako ne treba da živimo

u stalnoj zebnji, plašeci se da ce se zlo svakog časa obrušiti na nas, treba da budemo spremni za ono što se može dogoditi kao posledica zla.

U ovom kontekstu, biti spreman znači: 1) biti svestan velike borbe; 2) biti neprestano povezan sa Bogom u molitvi i kroz Njegovo otkrivenje Sebe; 3) imati duhovne prijatelje koji ce biti spremni da nas mudro, saosećajno i u biblijskom duhu posavetuju i podrže u trenucima patnje.

Drugo, šta Petar misli kada nam kaže da se radujemo učestvujući u Hristovom stradanju? Petar nekoliko puta u svojoj Prvoj poslanici naglašava Hristovo stradanje. U prvom poglavlju, ceo događaj prvog Hristovog dolaska, kako je Sveti Duh predskazao, opisan je kao „Hristove muke“ (1. Petrova 1,11). U drugom poglavlju Petar objašnjava da je Isus nepravedno stradao zato što je On Sluga koji pati iz 53. poglavlja Knjige proroka Isaije (1. Petrova 2,21-25). U trećem poglavlju Petar naglašava da Isus „jedanput za grijehe naše postrada, Pravednik za nepravednike, da nas privede k Bogu“ (1. Petrova 3,18). U četvrtom poglavlju Petar dodaje da „Hristos postrada za nas tijelom“ (1. Petrova 4,1); a u petom potvrđuje da je lično bio svedok „Hristova stradanja“ (1. Petrova 5,1).

Petar takođe dovodi u vezu sva naša stradanja sa Hristovim stradanjem.

U prvom poglavlju Petar govori hrišćanima da treba da se raduju Hristovom spasenju, iako „ste sad malo, gdje je potrebno, žalosni u različnijem napastima“ (1. Petrova 1,6). Stradanje, međutim, samo „nađe se na hvalu i čast i slavu, kad se pokaže Isus Hristos“ (1. Petrova 1,7).

U drugom poglavlju Petar objašnjava da je nepravedno stradanje vredno hvale (1. Petrova 2,19.20), zato što je Isus, takođe, nepravedno stradao (1. Petrova 2,21-25).

U trećem poglavlju on nastavlja sa istom temom o nepravednom stradanju: „Nego ako i stradate pravde radi, blaženi ste“, „jer je bolje, ako hoće volja Božija, da stradate dobro čineći, negoli zlo čineći“ (1. Petrova 3,14.17) To je tako, jer ljudski govoreći, tu se nije radilo samo o Isusu, o pravedniku koji umire za nepravednike; već je taj sam čin rezultirao dobrom i spasenjem za grešnike, za Boga i za univerzum. Isto važi i za nas u vezi sa našim stradanjem kao hrišćana; ne radi se samo o našem podnošenju progona zato što smo hrišćani, već takvo stradanje može da bude iskorišćeno na dobro, zato što će dovesti do naše promene karaktera i spasenja mnogih drugih ljudi, dok donosimo slavu Bogu (1. Petrova 1,6.7).

U četvrtom poglavlju Petar objašnjava kakvo dobro stradanje donosi u nama i za nas: stradanje nam pomaže da disciplinujemo i naše telo i naše želje (1. Petrova 4,1.2). Ali takva moralna disciplina nije jednostavno prirodna posledica stradanja prouzrokovanog našim različitim rđavim delima (1. Petrova 4,15). Naše stradanje je delotvorno zato što „stradate s Hristom“ (1. Petrova 4,13); mi stradamo „kao hrišćani“ koji nose Božje ime (1. Petrova 4,16) i prema Božjoj volji (1. Petrova 4,19).

U petom poglavlju Petar nas podseća da nismo sami, jer se mnogim drugim sestrama i braći hrišćanima širom sveta „takva stradanja događaju“ (1. Petrova 5,9). Imamo sigurnost da, u pogledu Božje blagodati i spasenja, stradanje će biti „malo“ (1. Petrova 5,10).

Đavo iz doba Prosvetiteljstva (1. Petrova 5,8-11)

Đavo je bio stvarna ličnost za hrišćane tokom istorije. Protestantski reformatori posmatrali su njegovo postojanje kao stvarno. Međutim, tokom i nakon Prosvetiteljstva, filozofi i teolozi izgradili su pogled na svet koji je odbacio postojanje osoba ili pojava koje deluju izvan poznatog sveta. Ovaj pogled na svet uslovio je liberalno hrišćanstvo, danas, da porekne postojanje đavola kao stvarne osobe. Umesto toga, ova grupa izjavljuje da je đavo samo mitski prikaz principa zla. Samim tim, zlo se sada smatra posledicom neznanja ili proizvodom dugog, nasilnog evolutivnog procesa iz koga se ljudski rod pojavio. Prema tome, zlo je rezultat materijalnog, genetskog i društvenog determinizma. Čak i ako bi pojedini hrišćani priznali da đavo postoji, bilo bi im teško da poveruju da je zaista toliko zao i moćan kao što je opisano u Bibliji.

Međutim, kao hrišćani koji svoju veru temelje na Bibliji, smatramo da đavo stvarno postoji. Za Isusa, sotona je stvarno biće, ne simbol nekog unutrašnjeg mračnog aspekta Njegovog uma (videti, na primer, Matej 4,1-11). Pavle je, takođe, video da je hrišćanin uključen u borbu koja se vodi „s duhovima pakosti ispod neba“ (Efescima 6,12). I ovde, u našoj lekciji, Petar nas podseća da se čuvamo napada đavola (1. Petrova 5,8). Međutim, iako je stvaran, hrišćanin se ne usredsređuje na đavola. Da, moramo biti svesni njegovog postojanja i pažljivi da ne podlegnemo njegovim obmanama, ali središte, suština, i radost našeg života je Hristos i Njegovo spasenje.

Elen Vajt: uloga stradanja nakon pada

„Život ispunjen teškim radom i brigama, koji je postao čovekova sudbina, bio mu je određen iz ljubavi. Bila je to disciplinska mera koja je postala neophodna zbog greha, da bi se suzbilo popuštanje prohtevima i strastima, da bi se razvila navika vladanja sobom. Bio je to deo Božjeg velikog plana po kome je trebalo da se čovek vrati iz ponora propasti i pokvarenosti, u koji je upao zbog greha.“ (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 60. original)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Kako možete živeti životom koji je usredsređen na Hrista dok znate da je sotona stvaran i aktivan u svetu?
2. Iako nas možda više ne iznenađuje činjenica da ima stradanja u svetu, uvek nas iznenadi kada nas nevolje lično pogode. Spremnost da se suočimo sa stradanjem u ličnom životu i da odgovorimo na njega na hrišćanski način je važna. Hrišćani su svesni različitih vrsta nevolja i ozbiljno ih shvataju. Žele iz njih da saznaju prave pouke. Mnogo puta, hrišćanin želi da bude siguran da on nije odgovoran za neku ličnu krizu u životu. U slučaju bolesti, hrišćanin će se osećati mnogo bolje ukoliko zna da on nije odgovoran za uzrok svoje bolesti, zar ne? Takva sigurnost čini da hrišćanin koji podnosi nevolju drugačije sagleda svet. U isto vreme, moramo prepoznati da ukoliko se bolest javlja zbog načina života, to iskustvo može biti s pravom sagledano kao nevolja koja je posledica greha i treba se odnositi prema njoj kao takvoj (1. Petrova 4). Kakve vrste nevolja ste doživeli u poslednje vreme? Šta ste naučili? Kako ste ih prebrodili?
3. Usredsredite se, na primer, na nevolje koje utiču na to da sazrimo. Na koje načine možemo prepoznati ovu vrstu nevolje u svom životu? Kako stradanje doprinosi našoj zrelosti?

3. biblijska doktrina

Kavez za ptice

Ključni tekst: 1. Petrova 1,6

Središte proučavanja: 2. Mojsijeva 14; 2. Mojsijeva 15,22-27; 2. Mojsijeva 17,1-7; Priče Solomunove 3; Luka 4,1-13, 1. Petrova 1,6-9

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Prošle sedmice proučavali smo o različitim vrstama nevolja. Pouka za ovu sedmicu usredsređuje se više na nevolje koje utiču na naše sazrevanje. Iako je tačno da mnoge nevolje mi stvaramo, Bog je Suvereni vladar čitavog univerzuma i istorije naroda, kao i našeg ličnog života. Bog želi da rastemo kao pojedinci, ali i kao porodice, kao zajednice i kao narodi. U kontekstu našeg pada, rast poprima dodatne dimenzije.

Da, Bog nas spasava svojom blagodaću. Da, On nas opravdava svojom zamenskom žrtvom Isusa Hrista i našim prihvatanjem te žrtve verom. Međutim, Božja blagodat nije jeftino rešenje, koje se zaustavlja na nivou obaveštenja. Njegova blagodat je vaspitna i preobražavajuća. Život i spasenje nisu teorijska iskustva. Mi rastemo samo kada zapravo iskusimo Njegovu безусловnu ljubav prema nama, kada se posvetimo tome da Mu bezrezervno uzvratimo ljubav, da živimo sa Njim i dozvolimo Mu da živi u nama. I, budući da smo i mi i Bog uključeni u kosmički sukob, posvećujemo se tome da budemo na Božjoj strani i promoviramo Njegovo carstvo kao odgovor na to što nas je spasao iz carstva greha i sotone. Na ovaj način, Bog postaje Gospod nad vojskama, Onaj koji nas vodi u to iskustvo, Onaj koji nas vodi da rastemo, da budemo preobraženi.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve teme:

1. Bog nas vodi kroz borbe u ovom palom svetu. Dok nas ova činjenica teši, takođe nam daje snagu i poverenje u Boga.
2. Mi rastemo i bivamo preobraženi tek kada nas Bog vodi kroz bitke u našem životu.

DRUGI DEO: KOMENTAR

„I ne navedi nas u napast, no izbavi nas oda zla“

U maju-junu 2019. godine, papa Franja izazvao je raspravu time što je zvanično uneo promenu u molitvu *Oče naš*. Umesto da glasi: „Ne uvedi nas u napast“, nova rimokatolička verzija molitve *Oče naš* je glasila: „Ne dozvoli da padnemo u iskušenje.“ Papina glavna tvrdnja bila je da je prevod „ne uvedi nas u napast“ pogrešan sa teološke i pastoralne tačke gledišta, pošto ovaj izraz prepoznaje Boga kao kušača umesto sotonu. Otac, tvrdio je papa, ne bi uveo svog sina u iskušenje, već bi pomogao sinu kada padne. Čovek se može veoma lako povezati sa ovim pokušajem da Bog bude oslobođen statusa kušača.

Međutim, menjanje teksta Gospodnje molitve nije opravdano. Brojni drugi biblijski izrazi, isto koliko i ovaj, prave poteškoće. Principi biblijske hermeneutike i istorija teologije uče nas da moramo pokušati da shvatimo tekst i njegovu poruku, pre nego da menjamo biblijski tekst ili njegov prevod da bismo razrešili njegove nejasnoće na način koji određena kultura ili osoba smatraju prikladnijim.

Kratko proučavanje teksta Matej 6,13 i njegovih ključnih koncepata i u uskim i u širim biblijskim kontekstima pomoći će nam da bolje razumemo ovaj izraz. U grčkom Novom zavetu, i Matej 6,13 i Luka 11,4 potpuno istim rečima prevode izraz „navede u napast“. Prema tome, izraz je tačno preveden u većini verzija. Mi treba radije da shvatimo njegovu značenje nego da pokušavamo da preuredimo i ponovo protumačimo ovaj stih. Ključni glagol „navesti“ u grčkom je konjunktiv aorista aktiva od glagola *eispheró*, koji znači „nositi unutra“, „uneti“, „vesti“ (videti, na primer, Henry George Lindell and Robert Scott, *A Greek-English Lexicon* [Oxford: Clarendon, 1996], p. 497). Dakle, nema sumnje, ne može se vršiti reinterpetacija: Isus je mislio da kaže: „Ne uvedi nas“, a ne: „Ne dozvoli da padnemo.“ U tekstu Matej 26,41 (videti, takođe, Marko 14,38; Luka 22,40.46), Isus opisuje iskušenje kao nešto u čega neko može „da uđe“ ili „padne“.

Oni koji se zalažu za to da se promeni formulacija ove rečenice u molitvi *Oče naš* usredsređuju se na reč iskušenje, zaključujući da Bog ne može da nas kuša jer On ne može biti izvor iskušenja. Međutim, grčka reč za „iskkušenje“ (*peirasmos*) ima dva različita značenja. Prvo je „iskkušenje“ i povezano je sa time da greh privlači ili mami (videti, na primer, Matej 26,41; 1. Timotiju 6,9). U ovom smislu, istina je da nas Bog ne uvodi u iskušenje, i ne može to da čini, zato što On nije kušač, kao što Jakov 1,13.14 jasno utvrđuje. Drugo značenje iskušenja je „ispitivanje“, „ispit“, „proba“, „test“. U Galatima 4,14 Pavlova bolest predstavljala je ispit za Galate; i, u 1. Petrovoj 4,12, Petar podseća hrišćane da se ne iznenade ukoliko ih snađu probe i teškoće.

Jakov možda daje najjasnije objašnjenje procesa iskušenja, naročito kada dva značenja iskušenja koristi zajedno u istom tekstu. On izjavljuje da se hrišćani radosno i istrajno suočavaju sa iskušenjima (Jakov 1,2.12), i da ne smeju da kažu da ih Bog kuša, zato što Bog nikoga ne kuša (Jakov 1,13), već svaka osoba odluta od Boga kada je mame ili kušaju vlastite želje (Jakov 1,14). Prema tome, u Novom zavetu, iskušenje znači i zavedenost od strane greha i probu.

Kratko proučavanje pomaže nam da bolje shvatimo izraz „ne uvedi nas u napast.“ Dok Bog s jedne strane nije kušač, s druge strane On nas vodi u borbama koje nas zadese. Njegovo vođstvo u ovim iskušenjima pomaže nam da koristimo svoju slobodu, da rastemo u ljubavi i posvećenju Njemu, i da rastemo u svom razumevanju Njega i sebe u kontekstu istorije velike borbe. Samo kada istinski iskusimo iskušenja možemo takođe istinski iskusiti slobodu i rast. Bog nas je stvorio da živimo i napredujemo u savršeno srećnom svetu. Ali On je takođe stvorio drvo poznanja dobra i zla da bismo mogli imati priliku da biramo. Bog nije stvorio drvo poznanja dobra i zla da namami ljudski rod u greh, već je On Adamu i Evi dao priliku da izraze slobodu i rast u svojoj ljubavi i vernosti prema Bogu, poštujući Božje zapovesti. Bog je doveo Izrailj do bezizlazne situacije na Crvenom moru, ne da ih namami na greh, već da im pomogne da rastu u poverenju i ljubavi prema Njemu i u individualnom i zajedničkom duhovnom smislu.

Ali ako nam nevolje u životu u kontekstu velike borbe samo pomažu da rastemo, zašto nas Isus uči da molimo Boga da nas ne uvede u ta iskušenja? Ovaj deo Gospodnje molitve uči nas najmanje dvama važnim aspektima hrišćanskog života. Prvo, kakva god da je korist od stradanja, ono nije prijatno iskustvo, zato što nas Bog nije stvorio da stradamo. Isus lično, koji je došao da uzme na Sebe naše patnje i smrt, molio se u času najveće muke: „Ava, Oče, sve je moguće Tebi; pronesi čašu ovu mimo Mene; ali opet ne kako Ja hoću nego kako Ti.“ (Marko 14,36; videti, takođe, Matej 26,39; Luka 22,42) Uključujući „ne uvedi nas u napast“ u Gospodnju molitvu, Isus nas je naučio da budemo slobodni da kažemo svom Ocu koliko želimo da izbegnemo iskušenja u životu, čak i ako ona mogu, ponekad, biti korisna. Međutim, svojim primerom nas je naučio da se uvek sa ljubavlju moramo predati Božjoj volji i vođstvu, zato što On zna šta je najbolje za nas i plan spasenja.

Drugo, „ne uvedi nas u napast“ se odmah i sa određenom svrhom spaja sa „ali izbavi nas oda zla“. S obzirom da je stradanje neizbežno u ovom svetu ukaljanom grehom, želimo da nas Bog vodi kroz sva naša iskušenja; ali ne želimo da budemo nadvladani sotoninim mamljenjem. Ovde Gospodnja molitva objavljuje samu suštinu jevanđelja blagodati, jer nas uči da, kao hrišćani, nismo spaseni kao super ljudi koji se bore u bitkama života i sa samim đavolom, već da je Bog taj koji nas izbavlja od zloga. Ali kako bivamo oslobođeni od sotone? Matej 4,1 kaže: „Tada Isusa odvede Duh u pustinju da ga đavo kuša.“ Naravno, mi razumemo da Sveti Duh nije odveo Isusa u pustinju da ga natera da zgreši, već da otkrije Isusa kao Mesiju, kao Spasitelja sveta, kao Onoga koji je pobedio tamo gde je Adam pao, i kao Onoga koji je pobedio zlo i sotonu (videti: Matej 4,1-11; Matej 12,28; Marko 1,13; Jovan 12,31; Jovan 14,30; Jevrejima 2,14-18; 1. Jovanova 3,8). Kada se suočava sa iskušenjima i mamljenjem od strane đavola, hrišćanin biva oslobođen Hristovom pobedom nad grehom i sotonom. Dakle, iako stradanja i iskušenja nisu prijatna i poželjna, moramo proći kroz njih radi našeg dobra. Molimo se da nas Bog vodi, zaodnuti Hristovom pobedom nad sotonom.

Prema tome, predlog da se deo Gospodnje molitve promeni ne samo da je neopravdan i nebiblijski, već je i površan, pružajući osiromašen teološki i pastoralni sadržaj. Takva revizija takođe je opasna iz još jednog razloga: to pravi još jedan presedan u menjanju Božje reči zbog ljudskog ili kulturološkog podsticaja. Menjanje spomenutog teksta u Gospodnjoj molitvi uključice menjanje mnogih drugih biblijskih tekstova i koncepata. Veoma je važno da ostavimo tekst onakav kakav je i da težimo da ga shvatimo, pre nego da ga promenimo jednostavno zato što se ne uklapa u određenu teologiju ili praktično pitanje.

Hendlava nova pesma

Do treće decenije 18. veka, Georg Fridrih Hendl (1685-1759) mogao se smatrati ostvarenim kompozitorom. Budući da je pisao uglavnom nereligijsku muziku, mnogi u Crkvi u Engleskoj posmatrali su ga kao sekularnog kompozitora, što je dovelo do napetosti sa crkvom. Međutim, Hendl je uvek čeznuo za Bogom i spasenjem. U aprilu 1737. doživeo je moždani udar ili neku drugu psihološku smetnju. Iako se oporavio, uskoro je upao u finansijsku i duhovnu krizu. U sukobu sa Crkvom, u sukobu sa mnogima na dvoru i drugim muzičarima, Hendl je mislio da će doživeti slom. Osmog aprila 1741, održao je, kako je mislio, svoj poslednji koncert i, u 56. godini, povukao se iz javnog života.

Međutim, Hendl je tragao za novom pesmom. Uskoro ju je pronašao. Prijatelj, Čarls Dženings, podelio je sa Hendlom libreto koji se bavio Hristovim životom i sastojao se iz tri dela: 1) proročanstva o dolasku Mesije; 2) prvi Mesijin dolazak i Njegovo stradanje; i 3) buduća slava Njegovog drugog dolaska, kraj greha i večno klicanje Mesiji. Hendl je ponovo otkrio slavni Isusov prikaz kao Mesije i Spasitelja i odlučio da Mu posveti oratorijum. Poziv iz Dablina upućen Hendlu da komponuje nešto za dobrotvorni koncert poslužio je kao podsticaj, i tako je nastao *Mesija*, najčuveniji oratorijum svih vremena.

Hendl je bio toliko zaokupljen pisanjem svog novog dela da je sva tri dela na otprilike 260 strana napisao za 24 dana. Tokom tih dana, Hendl nije uopšte napuštao svoj stan, jedva uzimajući hranu koju su mu pripremali. Ponekad, dok je pisao kompoziciju, jecao bi ili plakao nad čuvenim biblijskim tekstovima koje je uvrstio ili zbog slave koju je video u Isusu Mesiji. Kada je „nova pesma“, *Mesija*, bila izvedena na dobrotvornom koncertu u Dublinu, bilo je prikupljeno 400 funti, što je pomoglo da 142 osobe budu oslobođene iz dužničkog zatvora. Međutim, to je takođe oslobodilo Hendla duhovne, višestruke, nevolje u kojoj se nalazio. Blagoslovio je brojne ljude širom planete od tog vremena. Hendl je umro na Veliki petak, 14. aprila 1759, samo osam dana nakon što je poslednji put dirigovao svojim remekdelom, *Mesija*. Sahranjen je u Vestminsterskoj Opatiji. Spomenik u opatiji u njegovu čast prikazuje ga kako drži manuskript *Mesije*, treći deo, na mestu na kome piše: „Znam da je živ moj Otkupitelj.“

Jedan nadahnjujući izvor ovog neverovatnog izveštaja može se pronaći u delu Patrika Kevinoa *Spiritual Lives of the Great Composers*, (Grand Rapids; MI: Zondervan, 1966), pp. 3-7. Možda da nije bilo duboke krize koju je Hendl doživeo, svet nikada ne bi uživao u najčuvenijem oratorijumu. Hendlova poniznost pred Bogom, njegova potraga za Božjim spasenjem usred svojih strahovanja, i njegov neumoran duh da ide dalje kroz nedaće bile su te koje su mu pomogle da se ponovo podigne i zapeva novu pesmu.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Jovan Krstitelj bio je verni Božji sluga u jedinstvenom istorijskom trenutku. On je primio povlašćen poziv da objavi dolazak Mesije i Njegovu misiju. Jovan je živio asketskim načinom života i vodio je svoj život sa najvećim duhovnim i moralnim poštenjem. Izvršio je svoju misiju bez oklevanja ili pokušaja da i najmanju zaslugu pripíše sebi. Ipak, kada je Isus započeo svoju službu, Jovana su zadesile nevolje. Da, Jovan je bio utamničen, osuđen i usmrćen, ali nije popustio zlu. Za posvećene biblijske učenike, Jovan se javlja kao pobedonosna ličnost, uprkos smrti, koja svima nama daje primer. Stavite se na mesto Jovana Krstitelja u tamnici. Kakve misli bi prolazile kroz vaš um dok čekate ishod suđenja. Suočeni sa jasnim izgledima da ćete biti pogubljeni od ruke pokvarenog Iroda – situacija u kojoj Isus ništa ne čini da se umeša i izbavi vas – kako biste se osećali?

2. Da li ste doživeli iskustva u svom životu kada ste se našli u bezizlaznoj situaciji, sličnoj onoj koju su doživeli Izrailjci na Crvenom moru? Podeli ih sa svojim razredom. Kakvih načela i strategija vere možete da se setite koje će pomoći drugima da se uspešno snađu u ovakvim iskustvima?

4. biblijska doktrina

Odras zlatarevog lica

Ključni tekst: 2. Korinćanima 3,18

Središte proučavanja: Matej 5,16; 1. Korinćanima 4,9; Efescima 3,10; O Jovu 23,1-10; Matej 25,1-12; Danilo 12,1-10; Efescima 4,11-16.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Pouka za ovu sedmicu usredsređuje se na nevolje koje nas pročišćavaju. Pročišćenje zahteva određeno merilo. U našem slučaju, merilo je Božja slika u nama i slika Isusa Hrista, koji je savršeni odraz Božjeg obličja (Jevrejima 1,3). Očišćenje takođe zahteva oruđe kojim se vrši očišćenje, koje Biblija često predstavlja kao vatru (1. Petrova 1,7; Otkrivenje 3,18). Rezultat očišćenja je naš karakter, predstavljen uljem u lampama deset devojaka u Isusovoj priči (Matej 25,1-13). Knjiga proroka Danila opisuje karakter onih koji su očišćeni nazivajući ih „mudrima“ u Božjim stvarima (Danilo 1,19.20; Danilo 2,47.48; Danilo 3,26-30).

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava četiri glavne teme:

1. Prvo, osnovna uloga stradanja u procesu formiranja karaktera i pročišćenja.
2. Drugo, videćemo da formiranje karaktera jeste obnavljanje Božjeg obličja u ljudima, kako ih je Bog stvorio u početku, kao i oblikovanje našeg karaktera prema Hristovom obličju.
3. Treće, ovo formiranje karaktera obuhvata teme kosmičkog sukoba. Upravo u tom sukobu između dobra i zla, Boga i sotone, mi doživljavamo nevolje koje utiču na našu zrelost.
4. Četvrto, očišćenje i zrelost pojedinci nikada ne mogu da postignu u izolaciji; očišćenje i zrelost se postižu u zajednici.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Elen Vajt o stradanju i iskušenjima

Tema o odnosu između nevolja i očišćenja veoma je važna. Komentari Elen Vajt o ovoj temi su relevantni i mnogo toga nam otkrivaju. U jednoj od njenih glavnih knjiga ona navodi pismo Jana Husa upućeno prijatelju u kome Hus povezuje Isusovo stradanje sa našim. U tom istom pismu, Hus takođe povezuje stradanje sa pročišćenjem: „Isus Hristos je trpeo za svoje voljene, pa zar bi trebalo da budemo iznenađeni što nam je ostavio svoj primer da bismo mogli strpljivo podnositi sve našega spasenja radi? On je Bog, a mi smo Njegova stvorenja; On je Gospodar sveta, a mi smo prezreni smrtnici – a ipak se žrtvovao! Zašto, onda, ne bismo i mi trpeli, a posebno onda kada će nam patnja doneti pročišćenje? I zato, ljubljani, ako moja smrt treba da doprinese Njegovoj slavi, molite se da dođe brzo, i da me On osposobi da nepokolebljivo podnesem sve svoje nevolje.“ (*Velika borba*, str. 105. original)

Na drugom mestu, Elen Vajt lično piše na sličan način: „Nemojte se gorko žaliti zbog iskušenja koja dolaze na vas, već usmerite svoj pogled Hristu, koji je zaogrnuo svoje božanstvo ljudskošću, da bismo mogli shvatiti koliko je veliko Njegovo zanimanje za nas, jer se On poistovetio sa čovečanstvom koje pati. On je okusio čašu ljudske tuge, On je iskusio svaku našu nevolju, On se usavršio kroz patnju, bio iskušan u svim stvarima u kojima se i ljudi iskušavaju, da bi mogao pomoći onima koji su u iskušenju. On kaže: 'Učiniću da će čovek više vredeti nego zlato čisto, više nego zlato ofirsko.' (Isaija 13,12) On će učiniti čoveka dragocenim tako što će sam prebivati u njemu, tako što će mu dati Svetoga Duha. On kaže: 'Kad, dakle, vi zli budući umete dobre darove davati deci svojoj, koliko će više Otac nebeski dati Duha Svetoga onima koji ištu u Njega.' (Luka 11,13)“ (*The Signs of the Times*, 5. mart 1896)

Verniku kojim je upravljao apetit, ona piše: „On treba toliko da ceni večnu nagradu, blago na nebu, besmrtno nasledstvo, nepropadljivi venac slave, da radosno može da žrtvuje zadovoljavanje izopačenog apetita, neka posledice ili patnja budu uvek toliki, i ostvari delo pročišćenja tela i duha.“ (*Testimonies for the Church*, sv. 2, str. 99)

Bratu B. Elen Vajt piše pismo objašnjavajući odnos između stradanja i očišćenja među adventnim narodom koji se sprema za Isusov drugi dolazak: „Čišćenje Božjeg naroda ne može da se izvrši bez stradanja. Bog dopušta vatri nevolje da spali trosku, da odvoji bezvredno od vrednoga, da bi zasjao čisti metal. On nas stavlja iz jedne vatre u drugu da bi okušao našu pravu vrednost. Ako ne možemo podneti ove probe, šta ćemo raditi u vreme velike nevolje? Ako uspeh ili nevolja otkriju dvoličnost, oholost ili sebičnost naših srca, šta ćemo činiti kad Bog bude ognjem okušao svako ljudsko delo i otkrio tajne pomisli srca? Prava vrlina ne uzmiče pred probom; ako ne volimo da nas Gospod kuša, onda je to znak da je naše stanje zaista ozbiljno. Bog je onaj koji čisti duše; u vrućini peći troska se odvaja od pravog srebra i zlata hrišćanskog karaktera. On zna šta je potrebno da bi očistio dragoceni metal, da bi on odsajjivao sjaj Njegove božanske ljubavi.“ (*Testimonies for the Church*, sv. 4, str. 85.86)

Ona nastavlja ovu temu na isti način: „Bog privlači k sebi svoj narod teškim probama, otkrivajući mu njegove slabosti i nesposobnosti i učeći ga da se oslanja na njega kao na svoju jedinu pomoć i zaštitu. Tada je njegov cilj postignut. Njegova deca su spremna za svaki iznenadni događaj; moći će zauzimati poverljiva mesta i ispuniti veliki cilj za koji su im dati darovi. Bog stavlja ljude na probu; to čini na sve načine, i tako ih vaspitava, poučava i ispravlja. Isus, naš Otkupitelj, predstavnik i glava ljudi, prošao je kroz ovaj proces probe. On je stradao više nego što mi možemo biti pozvani da stradamo. On je nosio naše slabosti i bio je u svemu okušan kao i mi. Nije stradao zbog sebe, već zbog naših greha; i sada, oslanjajući se na zasluge Onoga koji je pobedio, i mi možemo postati pobednici kroz Njegovo ime.

Božje delo čišćenja mora da se nastavi dok njegove sluge ne budu tako ponizni, tako mrtvi sebi, da njihov jedini cilj bude da proslave svog Učitelja kad ih on pozove u aktivnu službu. Bog će tada primiti njihove napore; oni neće raditi bezbrižno, naglo; neće svojom naglošću izlagati opasnosti Božje delo, jer neće više biti robovi iskušenja i strasti; neće se povoditi za svojim telesnim umom kojim vlada sotona. O, kako strašno može biti oštećeno Božje delo čovekovom izopačenom voljom i njegovim neobuzdanim temperamentom. Koliko patnji nanosi on sebi samome povodeći se tvrdoglavo za svojim strastima. Bog ne prestaje da ljude stavlja na probu, ne prestaje da povećava pritisak dok ih potpuna poniznost i

preobraženje karaktera ne dovedu u sklad s Hristom i duhom neba, i dok ne postanu pobednici nad samim sobom.“ (*Testimonies for the Church*, sv. 4, str. 86)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Naučili smo da smo očišćeni od greha Isusovom zamenskom žrtvom. Međutim, takođe smo naučili da se pročišćavamo stradanjem. Da li ima kontradiktornosti između ove dve misli? Nimalo. Opravdani smo Božjom blagodaću, i primamo Njegovo oprostjenje greha verom; dakle, mi smo odvojeni za Boga i živimo za Boga. I opravdanje i oprostjenje su i deklaracija i duboka duhovna iskustva. Ali onda nastavljamo u iskustvu blagodati u kontekstu velike borbe, u kojoj smo kušani i u kojoj se pokazujemo kao oni koji su verni Gospodu i koji Ga vole. U ovom iskustvu, otkrivamo da mnogo puta možemo da doživimo neuspeh. Takođe otkrivamo skrivene osobine koje moraju biti ostavljene. Čistimo ih Božjom blagodaću. Očišćenje je stvarno iskustvo koje se događa stvarnim osobama u stvarnoj istoriji. Kako vam ovo shvatanje pomaže u vašem iskustvu očišćenja? Na koje načine ste lično zapazili da Sveti Duh čisti vaš karakter?
2. Kako doživljavate stalno razmišljanje o Hristovom obličju u svom životu? Kako ste doživeli preobraženje svog karaktera i ličnosti prema Njegovom obličju?
3. Na koje načine ste iskusili sazrevanje u veri kao pojedinci? Kako biste mogli da opišete taj rast?
4. Kako je vaša zajednica vernih duhovno sazrela? Na koje načine su drugi ljudi, i u zajednici i izvan nje, primetili isti taj rast? Opišite šta ste vi i drugi članovi vaše zajednice vernih zapazili?

5. biblijska doktrina

Ekstremna vrelina

Ključni tekst: Isaija 53,10

Središte proučavanja: 1. Mojsijeva 22; O Jovu 1,6-2,10; Isaija 43,1-7; Osija 2,1-12; 2. Korinćanima 11,23-29.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Pouka za ovu sedmicu usredsređuje se na nekoliko biblijskih primera koji nam pomažu da shvatimo dalja pitanja zašto stradamo i kako da pobedimo zlo i patnju. Primer Avramove spremnosti da žrtvuje svog sina iz poslušnosti Bogu uči nas bezrezervnom poverenju u Boga, čak i kada Božje zapovesti nemaju smisla. Osijin bolan odnos sa nevernom suprugom otkriva Božju ličnu patnju izazvanu našom nevernošću, Njegovo stalno prisustvo u našem životu, i Njegovo delo da obnovi odnose sa zalutalim narodom koji se upušta u greh. Jovova odlučna vernost Bogu, čak i kada ga njegova supruga poziva da prokune Boga, uči nas da izbegavanje stradanja i smrti nije konačni cilj u životu. Zajedno sa Jovom, Pavle nas uči da su ljubav i vernost prema Bogu, Njegovo carstvo i Njegova misija u svetu iskustvo koje nas u najvećoj meri ispunjava u hrišćanskom životu. Naravno, postoje stvari koje ne razumemo. Međutim, hrišćanin prolazi kroz patnju i smrt utvrđen Pavlovim gledištem o borbi: „Ko će nas rastaviti od ljubavi Božije? Nevolja ili tuga, ili gonjenje, ili glad, ili golotinja, ili strah, ili mač?“ (Rimljanima 8,35)

Teme:

Lekcija za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Prva će nas uključiti u temeljno proučavanje relevantnih primera patnje koji će nam pomoći da shvatimo zašto Bog dozvoljava patnju u našem iskustvu.
2. Druga tema baviće se živim slikama iz izveštaja o Avramu i Isaku na gori Moriji i time kako su otac i sin preživeli svoje nevolje, učeći i rasteći kroz ta iskustva.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Bog pati sa nama

U drugoj polovini 20. veka, teologija procesa predložila je novu teodiceju ili objašnjenje o tome kako je nastalo zlo i kako postoji u carstvu svemoćnog, savršeno pravednog Boga punog ljubavi. Teolozi koji zastupaju teologiju procesa (kao što je Džon B. Kob; John B. Cobb) zamišljaju univerzum sastavljen od slobodnih entiteta koji se sami stvaraju, uključenih u stalan progresivni proces izgradnje večno promenljivog sveta. Međutim, budući da ovi entiteti takođe smatraju da je Božja moć ograničena, oni zaključuju da su zlo i patnja nekako iznikli iz složenog procesa izgradnje. Jedina dobra vest koju nam procesna teologija može ponuditi jeste da je Bog saosećajan prema nama i da pati sa univerzumom. On ne može da ukloni zlo zato što ne može da utiče na našu slobodu, ali On deluje da ubedi sve entitete u čitavom univerzumu da se kreću prema ravnoteži harmonije, kreativnosti i radosti.

Ova tema o tome da Bog pati sa nama često se koristila izvan krugova teologa procesne teologije. Da, koncept Boga koji pati sa nama je osnovan za naše razumevanje Jevanđelja, ali mora se shvatiti ispravno u svetlu biblijske istine. Glavna pretnja koncepta da Bog pati sa nama jeste to što je postao teodiceja sama po sebi, isključujući druge važne aspekte biblijske teodiceje.

Inovativne koliko te ideje to mogu da budu, procesna teologija i njena teodiceja su neusklađene sa biblijskim otkrivenjem i ne mogu biti prihvaćene od strane hrišćana koji svoju veru temelje na Bibliji. Da, u našem palom svetu, stradanje je stvarno i neizbežno. I, da, Bog pati sa nama. Međutim, ta stvarnost nije kraj priče. Jedan od brojnih problema procesne teologije jeste njeno nagađanje da je zlo suštinski povezano sa stvaranjem; procesna teologija je po svojoj prirodi evolutivna. Suprotno tome, biblijsko objašnjenje je da zlo nije „prirodno“; ne pripada prvobitnom poretku stvaranja ili prirode. Zlo je suprotno Božjem karakteru, Njegovoj ljubavi i pravdi. Bog je stvorio savršen svet, savršenu prirodu, savršene životinje i ljude.

Činjenica da nas je Bog stvorio slobodnima ne čini zlo nužnim, i zato su sledeće tri tačke naročito važne: 1) Zlo ima svoj koren u slobodi i moralnim činjenicama slobodnih bića, kao što su anđeli i ljudi. 2) Zlo je uticalo, i utiče, na prirodu, ali ne potiče iz prirode. 3) Zlo nije večno ili savečno sa Bogom ili stvaranjem (stvaranje je trebalo da bude i zapravo je bilo savršeno i bez zla, u početku); zlo se pojavilo našom zloupotrebom slobode, ali će biti okončano Božjom brižnom i moćnom intervencijom oslobađajući univerzum njegovog postojanja i pretnje.

Prema tome, zbog svoje prirode prožete ljubavlju, Bog istinski pati sa nama, deleći sa nama nevolje koje smo doneli na sebe, prirodu i Njegovo celo carstvo: ali Bog ne pati beznadežno, nemoćno, kao da ništa ne može biti učinjeno zato što je zlo deo evolutivnog nastanka i rasta univerzuma. Ne! Bog je učinio nešto, i dalje čini, povodom zla. On je uzeo konačnu posledicu greha na Sebe u Hristu, i aktivno deluje da se suprotstavi zlu. On poziva sve ljude da prihvate Njegovu blagodat i da budu spremni da se vrate Njegovom carstvu, iz koga će zauvek ukloniti zlo.

Žrtvovanje Isaka

Božja zapovest da se Isak žrtvuje bila je jedinstvena zapovest sa mnoštvom ciljeva. Sa druge strane, Božji poziv upućen Avramu bio je iskušenje ili test. Elen Vajt piše da je Bog na gori Moriji ispitivao Avramovu vernost: „Nebeska bića posmatrala su prizor kušanja Avramove vere i provere Isakove poslušnosti. Proba je bila mnogo teža od Adamove. Da bi poštovali zabranu koja im je bila izrečena naši praroditelji nisu morali da se izlažu nikakvim patnjama, dok je zapovest od Avrama tražila najbolniju žrtvu. Celo Nebo je sa divljenjem i čuđenjem posmatralo Avramovu nepokolebljivu poslušnost. Celo Nebo je odalo priznanje njegovoj odanosti... Božji zavet, potvrđen Avramu zakletvom pred stanovnicima drugih svetova, svedoči da će poslušnost biti nagrađena.“ (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 155. original)

Sa druge strane, Božja zapovest bila je više od testa. U stvari, njen primarni cilj bio je trostruki: otkrivenje, proročanstvo i tipologija. Bog je želeo da nauči Avrama i ceo ljudski rod o Božjem ličnom žrtvovanju svoga Sina radi nas (Jovan 3,16). Elen Vajt naglašava ovu misao u svojim brojnim spisima. U knjizi *Čežnja vekova*, ona kaže: „Avram je veoma želeo da vidi obećanog Spasitelja... I video je Hrista... Video je Njegov dan i radovao se. Njemu je dato da vidi božansku žrtvu za greh. U sopstvenom iskustvu imao je

slikoviti prikaz ove žrtve. Zapovest mu je došla: 'Uzmi sada sina svojega, jedinca svojega miloga, Isaka... i spali ga na žrtvu.' (1. Mojsijeva 22,2) Na žrtveni oltar položio je sina obećanja, sina na koga su bile usredsređene sve njegove nade. Tada, dok je čekao pored oltara sa nožem podignutim da poslušna Boga, čuo je glas s Neba koji govori: 'Ne diži ruke svoje na dete, i ne čini mu ništa; jer sada poznah da se bojiš Boga, kad nisi požalio sina svojega, jedinca svojega, Mene radi.' (1. Mojsijeva 22,12) Ovo strašno iskušenje dogodilo se Avramu da bi mogao da vidi Hristov dan i shvati veliku Božju ljubav prema svetu, tako veliku da je svoga jedinorodnoga Sina predao najstranijoj smrti da podigne uniženi svet." (*Čežnja vekova*, str. 468.469. original)

Na drugom mestu Elen Vajt spaja dve svrhe Božje zapovesti date u tekstu 1. Mojsijeva 22: „Da bi Avramu zauvek objasnio suštinu Jevanđelja, ali i da bi okušao njegovu veru, Bog mu je zapovedio da žrtvuje svoga sina. Agonija kroz koju je prolazio u toku mračnih dana svoga strašnog iskušenja bila je dozvoljena da bi utemeljen na ličnom iskustvu shvatio bar nešto od veličine žrtve koju je beskrajni Bog prineo za čovekovo otkupljenje. Nijedna druga proba ne bi Avramu nanela takve duševne muke kao zahtev da žrtvuje svoga sina. Bog je dao svoga Sina da prođe kroz agoniju smrti i sramote. Anđeli koji su pratili poniženje i duševnu borbu Božjega Sina nisu smeli da se mešaju, kao što se dogodilo u Isakovom slučaju. Nije bilo glasa koji bi povikao: 'Sada je dosta!' Da bi spasao izgubljeni rod, Car slave je žrtvovao svoj život. Može li se pružiti neki jači dokaz beskrajnog Božjeg saučešća i Njegove ljubavi? 'Koji, dakle, svoga Sina ne poštede nego ga predade za sve vas, kako, dakle, da vam s njime sve ne daruje?' (Rimljanima 8,32)“ (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 154. original)

Ako je primarni cilj 1. Mojsijeve 22 bio deo Božjeg otkrivenja Njegovog plana spasenja, važno je naglasiti da je božanska zapovest upućena Avramu bila jedini, jedinstveni, proročki događaj u istoriji sveta. Kroz ovo jedinstveno Avramovo iskustvo, Bog je uspešno objavio svoj plan da spase čovečanstvo kroz zamensku žrtvu Isusa Hrista. Prema tome, niko drugi u istoriji čovečanstva nikada nije primio, niti će iko ikada ponovo primiti, tu zapovest da žrtvuje drugo ljudsko biće. Čak i u Avramovom slučaju, žrtva u vidu Isaka odmah je bila zamenjena životinjskom žrtvom. Iz tog razloga, Avramovo iskustvo ne može se opravdano povezati sa drevnom praksom žrtvovanja dece ili bilo kakvim zlostavljanjem deteta, drevnim ili savremenim.

Još jedan važan aspekt ovog iskustva jeste Isakovo lično učestvovanje u ovom iskustvu i njegova reakcija. Dok se usredsređujemo na Avramov bol i patnju, treba da istaknemo da je ovo iskustvo takođe bilo Isakova nevolja i njegova reakcija je neprocenjiva. Zaista, on je mogao da reaguje na različite načine, kao na primer da udari svog oca, ludog starca ili da pobegne. Ali Isak nije to učinio. Njegovo vaspitanje da bude veran i da ima poverenja u Boga i svog oca čini Isaka savršenim primerom hrišćanina koji prolazi kroz nevolje. Elen Vajt naglašava ovu misao u živopisnom opisu ovog prizora:

„Avram... poslušna božanskom naređenju... nastavlja svoj put sa Isakom pored sebe. Pred sobom vidi planinu za koju mu je Gospod rekao da na njoj prinese žrtvu. Skida drvo sa pleća sluge i polaže ga na Isaka, onoga koji će biti prinesen. Opasuje svoju dušu čvrstinom i strašnom ozbiljnošću, spreman za delo koje Bog od njega traži. Slomljena srca i drhtavih ruku, uzima vatru, dok Isak pita: 'Oče, eto vatre i drva, a gde je žrtva?' Ali, oh, Avram sada ne može da mu otkrije tajnu! Otac i sin grade oltar, i dolazi strašni trenutak za Avrama da kaže Isaku ono što je mučilo njegovu dušu u toku celog tog dugog putovanja, da

je sam Isak žrtva. Isak nije dete, on je odrastao mladi čovek. On je mogao odbiti da se pokori očevom planu da je tako hteo. Nije optužio oca za ludost, niti je čak pokušao da ga odvrati od njegove namere. On se pokorava. On veruje u ljubav svoga oca, zna da on ne bi prineo tu strašnu žrtvu, dao svog jedinog sina, da Bog to od njega nije tražio.“ (*Sinovi i kćeri Božje*, str. 203)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Navedite tri načela iz izveštaja o Avramu i Isaku koja vam pokazuju kako da prebrodite nevolje.
2. Kako su Jov i Osija reagovali kada su doživeli patnju? Čemu nas njihove reakcije uče o tome kako pobediti nevolje?

6. biblijska doktrina

Uprezanje svih snaga

Ključni tekst: Kološanima 1,29

Središte proučavanja: 1. Mojsijeva 32; Matej 5,29; Jovan 16,5-15; Kološanima 1,28.29; 1. Petrova 1,13.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Ova lekcija usredsređuje se na nekoliko važnih elemenata koji nam pomažu da izgradimo trostruku strategiju kako da nadvladamo nevolje. Prvo, pod vođstvom Svetog Duha, moramo da negujemo razumevanje istine o Bogu, zlu i nama samima u uskom kontekstu svog života i širem kontekstu velike borbe. Iako je istina da samo razumevanje naše situacije nije dovoljno, ovo razumevanje je ključni oslonac na koji se postavljaju drugi elementi kako bismo izgradili ispravan odgovor prema nevoljama. Treba da znamo zašto se određene stvari događaju i da odgovorimo na sledeća pitanja: Na čijoj strani odlučujemo da budemo i zašto?

Drugo, moramo da razumemo prirodu bogomdane slobodne volje. Da, istina je da je Bog suvereni vladar i da daruje spasenje i sve što je dobro za život i prosperitet. Međutim, On nas je stvorio sa pravom slobodom, bez koje ne bismo bili isti. To je razlog zašto nas Bog osposobljava i poziva da koristimo svoju slobodnu volju i saradujemo sa Njim u velikom delu spasenja i razvoja Njegovog carstva.

Treće, ova saradnja zahteva od nas potpunu posvećenost i istrajnost. Ne možemo saradivati sa dva različita cara koja su u međusobnom ratu. Moramo da poznamo istinu, izaberemo pravednog nebeskog Cara punog ljubavi, uskladimo svoj život sa Njegovim načelima, i potpuno se posvetimo delu Njegovog carstva, bez obzira na sve. Ova načela pružiće nam punu, uvek obnovljivu snagu da se borimo i pobedimo u nevoljama ovog života.

Teme:

Lekcija za ovu sedmicu naglašava tri glavne teme:

1. Uloga istine u pobeđivanju nevolja.
2. Uloga naše slobodne volje u pobeđivanju nevolja.
3. Uloga posvećenja i istrajnosti u pobeđivanju nevolja.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Avgustin i Pelagije o slobodi i snazi volje

Mnogim hrišćanima je teško da shvate kako je naša slobodna volja povezana sa poreklom zla i patnje, kao i sa spasenjem. Neki se okreću jednoj od dve krajnosti, kako je prikazano oštrom raspravom iz petog veka između britanskog askete Pelagija, koji je živio u Rimu (oko 355-420), i Avgustina (354-430), biskupa iz Hipona u severnoj Africi. Njihova rasprava bavila se pitanjem slobodne volje i spasenja.

Stigavši u Rim i videvši duhovnu i moralnu slabost hrišćana u glavnom gradu Zapadnog rimskog carstva, Pelagije je zaključio da je problem bio ukorenjen u Avgustinovom učenju o poreklu greha i blagodati.

Prema tome, Pelagije je odlučio da se suprotstavi biskupu iz Hipona (danas severnoistočni Alžir). Avgustin je naučavao da je Bog ljubav, i da je suština ljubavi sloboda (nema ljubavi bez slobode). Zatim, Avgustin je tvrdio da je Bog stvorio savršeni i dobar univerzum. On je takođe stvorio ljude po svom obličju, što znači da su ljudi stvoreni savršeni, dobri, puni ljubavi i slobodni. Dakle, prema Avgustinu, kada su Adam i Eva zloupotrebili svoju slobodu i zgrešili, oni su uticali na pojavu prvobitnog greha. Kao posledica, bili su ispunjeni krivicom, njihova priroda se promenila od savršene do grešne i izgubili su svoju slobodu. I dalje su mogli da pojme šta je dobro ili savršeno, ali nisu mogli da žive u skladu sa tim.

Avgustin je zapravo smatrao da je greh više od pojedinačnog čina ili greške; to je stanje ljudskog postojanja odvojeno od Boga i suprotstavljeno Njemu. Prvobitni greh obuhvatao je krivicu i sklonost ka grehu. Posle pada, svi ljudi su postali grešni, Avgustin je smatrao, jer smo rođeni sa Adamovom krivicom i sa grešnom prirodom koja zarobljava našu volju i život. Prema tome, Avgustin je verovao da ne možemo biti spaseni jednostavno birajući da činimo dobro, zato što smo grešni; ne možemo biti spaseni jednostavno primajući uputstva ili ohrabrenje ili time što sledimo primer, zato što ne možemo da se oslobodimo Adamove krivice. Niti imamo silu da pobedimo svoje grešno stanje i činimo dobro, Avgustin je dalje tvrdio. Po njegovom mišljenju, jedini način da budemo spaseni jeste da umremo grešnoj prirodi i vaskrsnemo u drugu prirodu. Međutim, prema Avgustinu, čak ni to ne možemo da učinimo sami. Jedini način spasenja je Božja blagodat. U Njegovoj blagodati, Avgustin je objasnio, Bog primenjuje svoju suverenu volju i odlučuje da nas lično spase: On uklanja Adamovu i našu krivicu od nas svojom blagodaću i sakramentom krštenja, i pokorava našu grešnu prirodu kroz prebivanje Svetog Duha, koji preporuča u nama novu duhovnu prirodu i daje nam silu da živimo pravednim životom. Iz tog razloga, Avgustin je uveo koncept božanske predestinacije: pošto smo zarobljeni grehom nakon pada, ne možemo sami da se pokajemo; prema tome, Bog predodređuje da se neki od nas spase, a ostali da dožive propast.

Pelagije je smatrao da Avgustinov stav vodi u duhovnu slabost, jer će hrišćani sada kriviti prvobitni greh za svoj moralni krah i da će odbaciti ličnu odgovornost za greh i zlo. Iz tog razloga, Pelagije je predložio drugačije gledište. Poput Avgustina, Pelagije je verovao da je Bog stvorio savršeni univerzum i ljude kao slobodna bića. Zlo je nastalo u Adamovoj slobodi izbora da zgreši. Međutim, Pelagije je odbacio Avgustinovu ideju da ljudi nasleđuju grešnu prirodu i krivicu od Adama. Prema Pelagiju, Adamov greh uticao je samo na njega, a ne na njegovu decu. Dakle, Pelagije je smatrao, nevinost i slobodna volja Adamovog budućeg naraštaja potpuno su sačuvani, i prema tome, svako dete koje se rodi u ovom svetu rodi se sa savršenom prirodom i slobodnom voljom koja savršeno funkcioniše.

Dalje, Pelagije je tvrdio da svi ljudi greše, ne zato što su rođeni sa Adamovom krivicom i grešnom prirodom, već zato što smo svi rođeni i živimo u pokvarenom društvenom okruženju, primenjujemo svoju volju i odlučujemo da grešimo. Prema Pelagiju, osoba je kriva, ne zbog krivice nasleđene od Adama, već zbog svoje odluke da učini greh. Dakle, Pelagije je nastavio, Bog nas smatra odgovornima za naše grehe jer smo istinski slobodni. Bog nas poziva da vodimo pravedan život jer zna da možemo to da učinimo. Isus je živio savršeni životom i pokazao nam da je to moguće. Da, živimo Božjom blagodaću,

ali prema Pelagijevom gledištu, božanska blagodat sastojala se iz činjenice da nas je Bog stvorio sa slobodnom voljom, dao nam svoj zakon i uputstva da živimo dobrim i savršenim životom, i dao nam Isusov primer. Dalje, Bog nam daruje oprostjenje u Isusu u slučaju da padnemo birajući greh, i daje nam vođstvo Svetog Duha na našem duhovnom putovanju. Za dodatno čitanje o raspravi između Avgustina i Pelagija, vidite, na primer, Alister E. McGrath, *Christian Theology: An Introduction*, 5th ed. (Oxford, UK: Wiley-Blackwell, 2011), str. 18-20.

Oba učesnika su bila, bez sumnje, iskrena i naglašavala su dobre misli. Međutim, obojica su otišla u krajnost. Avgustin se okrenuo predestinaciji i sakramentalizmu (Božja blagodat se izliva na nas preko sakramenata). Pelagije se površno odnosi prema grehu i okreće spasenju delima. Istina leži u Bibliji! Biblija predstavlja Boga kao ljubav (Jovan 3,16; 1. Jovanova 4,8.16). On je stvorio Adama i Evu nevine (1. Mojsijeva 1,31; 1. Mojsijeva 2,25; Knjiga propovednika 7,29) i sa slobodom izbora (1. Mojsijeva 2,15-17). Međutim, naši roditelji odlučili su da učine greh (1. Mojsijeva 3,6).

Biblija je jasna da greh nije jednostavno Adamovo i Evino delo iz prošlosti. Izveštaj o padu iz 1. Mojsijeve opisuje trenutne i duboke promene koje se javljaju u njihovoj prirodi, odnosima, okruženju, načinu života i potomcima (1. Mojsijeva 3,7-24; 1. Mojsijeva 4,1-16). Apostol Pavle utvrđuje da su sa Adamom greh i smrt „ušli“ (zauzeli) i proželi svet u prostoru i vremenu (Rimljanima 5,12-14). Greh je doneo ljudskom rodu patnju, smrt i osudu za sve ljude (Rimljanima 5,16-18). Zbog Adamovog prestupa, svi ljudi „postashe... grješni“ (Rimljanima 5,19). Iz tog razloga, svi ljudi su rođeni u grehu i niko nije rođen pravedan (Rimljanima 3,9-18.23; Psalam 14,1-3; Psalam 51,5). Prema tome, Biblija odbacuje Pelagijevo shvatanje i predstavlja greh kao nešto što je više od individualnog ljudskog postupka. Greh je opisan kao spoljašnja i kao unutrašnja sila koja zarobljava i uništava celo čovečanstvo u svim njegovim aspektima. Suočavajući se sa ovim sumornim gledištem, Pavle je očajno izviknuo: „Ja nesrećni čovjek! Ko će me izbaviti od tijela smrti ove?“ (Rimljanima 7,24) Ljudski rod, sam, ne može da reši problem greha i zla. Jedina nada za grešno čovečanstvo leži u žrtvi Isusa Hrista, Njegovoj preobražavajućoj službi (Rimljanima 3,24.25; Rimljanima 5,6-19; Rimljanima 7,25) i u obnavljajućoj i posredničkoj službi Svetog Duha, koji nam daje novo srce (Jezekilj 36,26.27; Jovan 3,5-8; Rimljanima 8,3-6.9-17).

Dalje, Biblija ne uči o Avgustinovom konceptu predestinacije i sakramentalizma. Da, u osnovi biblijskog učenja o spasenju uvek je Božja inicijativa, intervencija, rešenje (Hristova žrtva) i sila otkupljenja (1. Mojsijeva 3,8.15; 2. Mojsijeva 20,2; Rimljanima 5,6-8). Međutim, Bog nije predodredio da pojedini ljudi budu spaseni, a da neki propadnu, već Bog ljudima uvek daje slobodu da odlučuju (Isus Navin 24,15) i smatra pojedince i narode odgovornima za prihvatanje ili odbacivanje Njegovog spasenja (videti, na primer, 1. Mojsijeva 4,4-12; 1. Mojsijeva 15,16). Zlatni tekst jevanđelja objavljuje da „Bogu tako omilje svijet da je Sina svojega Jedinorodnoga dao da nijedan koji Ga vjeruje ne pogine nego da ima život vječni“ (Jovan 3,16). Biblija tvrdi da Bog želi da svi budu spaseni i da svima upućuje poziv (Jezekilj 33; Jovan 1,12.13; 1. Timotiju 2,4; 2. Petrova 3,9; 1. Jovanova 2,2; Otkrivenje 22,17). I kada ljudi jednom odgovore na Božji poziv, oni saraduju sa Bogom u Njegovom spasenju (2. Petrova 1,10; Jakov 4,8; Otkrivenje 3,20). Pismo takođe odbacuje bilo kakvo sakramentalno gledište božanske blagodati; naprotiv, Novi zavet naglašava da Bog svima nama daje svoju blagodat, samo i neposredno preko Isusa Hrista (Dela 4,12; Jevrejima 5,9; Jevrejima 7,24.25; Jevrejima 9-10).

U prošlosti većina hrišćana odbacila je Pelagijevo shvatanje i prihvatila Avgustinovo razumevanje da su svi ljudi rođeni sa grešnom prirodom i da je greh nepobediva sila za ljude. Rimokatolici su u svoju teologiju dodali Avgustinovu ideju da svi ljudi nasleđuju Adamovu krivicu i potrebu za sakramentima, ali su odbacili njegovo gledište o predestinaciji. Nasuprot tome, protestantizam je pogrešno prihvatio koncept predestinacije. Kao rezultat Prosvetiteljstva moderna i postmodernistička društva sklona su da odbace Avgustinove ideje i u većoj meri se slože sa Pelagijem. Da bismo dosegli ljude u tim društvima treba da naglasimo biblijska učenja o slobodnoj volji i našoj dubokoj odgovornosti za ličnu i zajedničku istoriju, ali i da delimo biblijsko učenje o ozbiljnosti sile greha i našoj jedinoj nadi spasenja u Isusu Hristu. Ova ilustracija pomaže nam da shvatimo da je poznavanje istine važno za naše razumevanje patnje i iskušenja u našem životu. Ali takođe nam pomaže da shvatimo sopstvenu prirodu i silu slobodne volje. Takvo razumevanje pomaže nam da uvek tražimo i prihvatimo Božju pomoć, vođstvo i silu da pobedimo svoje nevolje.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Duhovna disciplina i jeftina blagodat. Naravno, Avgustin i Luter naučavali su o spasenju božanskom predestinacijom kao o proslavljanju Božje ogromne blagodati. Međutim, ovaj koncept naveo je pojedine hrišćane da pomisle da ukoliko smo nepovratno izabrani i spaseni od strane Boga, mi ne učestvujemo, i ne možemo uopšte da učestvujemo, u procesu spasenja. Ovaj koncept, koji se takođe naziva „jeftina blagodat“, vodi ka nedostatku duhovne discipline kod mnogih hrišćana. Ako me je Bog nepovratno izabrao, zašto da se molim? Zašto da čitam Bibliju? Zašto da budem budan? Zašto da učestvujem u životu zajednice vernih? Zašto da se bavim evanđeoskim radom? Veliki istorijski pokreti probuđenja u protestantizmu, kao što je pijetizam Filipa Spensera krajem sedamnaestog veka u kontekstu nemačkih Luterana i nekoliko pokreta Velikih probuđenja u 18. i 19. veku u Severnoj Americi, odgovorili su na ovu opasnost predlažući programe čvrste duhovne discipline u ovim krugovima? Kako možete da učinite značajne i duboke promene kako biste duhovnu disciplinu doveli u sklad sa biblijskim savetima (videti: Kološanima 1,28.29; 1, Koinćanima 9,23-27)? Osmislite projekat da promovirate životni stil duhove discipline u svom ličnom životu, i, ukoliko je neophodno, u svojoj porodici i zajednici.

2. Potpuna posvećenost. Neki hrišćani smatraju da je hrišćanstvo isto što i odsustvo patnje i nevolja. Drugi hrišćani dozvoljavaju određenu meru nelagodnosti. Međutim, koliko hrišćana je potpuno posvećeno Bogu, Njegovom pozivu da slede Hrista, Njegovom carstvu, i Njegovoj misiji u velikoj borbi između Boga i sotone, dobra i zla? U kontekstu sve većeg progonstva savremenih hrišćana u različitim delovima sveta, brojni hrišćani osećaju potrebu za boljom – zaista, radikalnom – spremnošću da prođu kroz nevolje. Istražite svoj nivo posvećenosti Bogu i Njegovom carstvu. Napravite skalu lične posvećenosti. Na osnovu vaše skale, šta je za vas potpuna posvećenost? Do koje mere ste spremni, u svojoj hrišćanskoj posvećenosti, da služite Bogu na koji god način On to možda zatraži od vas?

7. biblijska doktrina

Neuništiva nada

Ključni tekst: Rimljanima 5,5

Središte proučavanja: O Jovu 38-41, Isaija 41,8-14; Jeremija 29,1-10; Avakum 1,1-4; Jevrejima 12,1-13.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Sa postmodernizmom koje promovise dekonstrukciju i reviziju koncepata i pogleda na svet, mnogi osećaju da je pojmu i izvoru nade za ljudski rod takođe potrebna revizija. Šta je nada? Šta je njen izvor ili temelj? Prethodna lekcija bila je usredsređena na važnost istine i razumevanja. Lekcija za ovu sedmicu osvrće se na nadu iz perspektive biblijske istine o Bogu, koji je izvor prave nade. U trenucima krize, nada koja nam je potrebna nije samogenerisana želja, već čvrsto utemeljeno poverenje u Božja obećanja. Nekoliko pouka javlja se u našem sadašnjem proučavanju. Prvo, Bog proširuje naš horizont kako bismo mogli da odredimo svoje mesto i mesto svog iskustva unutar većeg okvira plana spasenja i proročkih događaja. Ova stvarnost je prikazana u životu Danila, Avakuma i Jova. Drugo, Bog nama Sebe predstavlja kao Stvoritelja i Otkupitelja, kao Onog koji nas voli i koji je sa nama. Treće, Bog nam otkriva svoj plan sa nama i za nas. Mi nismo neki potrošni elementi u krizi. Mi smo neizostavan deo Božjeg dela stvaranja, života i planova. Čak i ako smo u krizi, Bog nikada neće dozvoliti da se izgubimo. U tekstu Jovan 10,10-15.28.29 Isus nam svečano govori da smo Njegove ovce, da je On naš Pastir, da je Njegov plan da nam daruje večni život i da nas niko nikada neće istrgnuti iz Njegovih i Očevih ruku. Da, Bog može dozvoliti da prolazimo kroz različite krize, ali te krize nam pomažu da rastemo.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Razumevanje šireg okvira plana spasenja i proročkih događaja igra važnu ulogu u tome da nam pomogne da negujemo nadu koja nam pomaže da pobedimo nevolje u životu.
2. Biblijski izvor nade leži u shvatanju ko je Bog; da je On sa nama; i da On ima planove za nas i sa nama.

„Nada u Novom zavetu“

Od prvih trenutaka krize vezane za greh na našoj planeti, Bog je utkao nadu u samu strukturu naše istorije dajući nam obećanje da će nas spasiti i obnoviti za svoje carstvo. Kratko proučavanje o nadi u Novom zavetu otkriva nekoliko važnih aspekata: prvo, u Novom zavetu apostol Pavle je taj koji se odnosi prema nadi na sistematičniji način. U svojoj poslanici Korinćanima, Pavle nabraja tri glavne hrišćanske vrline: veru, nadu i ljubav (1. Korinćanima 13,13). Tačno je da bira ljubav kao „najveću“ od te tri, ali na drugom mestu objašnjava da i vera i ljubav „izviru iz nade“ (Kološanima 1,5). U definiciji nade, Pavle kaže da je nada „lenger duše“; ona je „tvrda i pouzdana“. Međutim, takva nada je utvrđena u Isusu Hristu u nebeskom Svetilištu (Jevrejima 6,19).

Vera je takođe definisana terminima vezanim za nadu (Jevrejima 11,1). Jevrejima 11 navodi heroje vere tokom vekova. Svi oni prošli su kroz iskušenja (Jevrejima 11,33-38), ali ono što im je zajedničko bila je vera definisana izrazima obećanja i nade. Niko od njih nije primio konačno ispunjenje Božjeg obećanja (Jevrejima 11,39), pa ipak svi oni su gledali preko svog vremena u buduću zemlju, večno Božje carstvo (Jevrejima 11,15.16).

Pavle se bavi temom nade u kontekstu nevolja. On se hvali svojom nevoljom zato što nevolja stvara trpljenje, trpljenje stvara iskustvo, a iskustvo stvara nadu (Rimljanima 5,3.4; videti, takođe, Rimljanima 12,12). Pavle je bio pun nade usred nevolje i velikih kriza (2. Korinćanima 4,9). Kada bivamo disciplinovani, objasnio je on, ne smemo da odustanemo od nade (Jevrejima 12,5). Pavle takođe vidi da se celo delo stvaranja bori sa „propadljivošću“ u svojoj sopstvenoj peći nevolje, ne svojevoljno, nego za volju Boga „koji je pokori na nad“ (Rimljanima 8,20-25).

U Rimljanima 8,18-27 Pavle opširno govori o nadi. Međutim, on počinje izlaganje sa stradanjem kroz koje sada prolazimo: „Jer mislim da stradanja sadašnjega vremena nijesu ništa prema slavi koja će nam se javiti.“ (Rimljanima 8,18) Pavle se ne zaustavlja kod našeg ljudskog stradanja, već naglašava činjenicu da sva priroda pati (Rimljanima 8,19-22). Patnja je složeno pitanje. Ništa u prirodnom svetu nije izuzeto. Patnja takođe obuhvata sve što nas čini ljudima – fizičku, moralnu, emocionalnu i duhovnu dimenziju našeg bića (Rimljanima 8,23).

Prema tome, Božje otkupljenje takođe mora da obuhvati sva Njegova dela stvaranja – prirodu, telo, emocije i sve druge aspekte ljudskog bića. Pavle ističe da je ovaj plan obnavljanja naša hrišćanska nada zato što se „nadom spasosmo“ (Rimljanima 8,24). Iako je ovo obnavljanje izvesno, ono još nije vidljivo; odnosno, još nije ostvareno u istoriji. To je nešto što Bog obećava; prema tome, možemo biti sigurni da će se dogoditi (Rimljanima 8,24; videti, takođe, 1. Korinćanima 9,10). Dakle, radi se upravo o nadi zato što nije ostvarena; još uvek je u budućnosti i mi „se nadamo onome što ne vidimo, čekamo s trpljenjem“ (Rimljanima 8,25).

Da, mi doživljavamo patnju, razočarenje, nedostatak razumevanja, nedostatak sposobnosti da na pravi način izrazimo sebe i da se molimo, ali Sveti Duh nam pomaže sa Njegovim posredovanjem pred Bogom (Rimljanima 8,26-28). Konačno, osnovni aspekt u ovoj celoj situaciji je da verujemo Bogu da „onima koji ljube Boga, sve ide na dobro“ (Rimljanima 8,28). To je razlog zašto hrišćani pokazuju „trpljenje nada“ (1. Solunjanima 1,3).

Opsežnije biblijsko proučavanje o nadi pruža nekoliko dodatnih misli:

1. Biblijska nada je utvrđena u Bogu, ne u nama (Psalam 42,11; 2. Korinćanima 1,9; 1. Timotiju 6,17). Sve tri Ličnosti Božanstva su deo izvora nade. Bog Otac „kojemu omiljesmo i dade nam utjehu vječnu i nad dobri u blagodati“ (2. Solunjanima 2,16; videti takođe 1. Timotiju 4,10; Titu 1,2). Isus Hristos i Njegovo Jevanđelje blagodati su naša nada (Efescima 1,12; Kološanima 1,27; 1. Timotiju 1,1; 2. Timotiju 1,1). Sveti Duh donosi i održava nadu u životu vernika (Rimljanima 5,5; Rimljanima 15,13; Galatima 5,5). Bez Boga u životu nema nade, nema zaveta, i tako smo otuđeni od Boga (Efescima 2,12; 1. Solunjanima 4,13); ali u Hristu svi imamo istu nadu koju je Bog dao Izrailju preko jevanđelja (Efescima 3,6; Kološanima 1,23).

Apostol Petar kazuje da je Bog naš Otac koji nam je dao „živ nad vaskrsenijem Isusa Hrista iz mrtvih“ (1. Petrova 1,3).

2. Suština biblijske nade je Božje obećanje da će nas spasiti od greha, smrti, i patnje kroz Isusa Hrista. Matej navodi Isaijine reči da opiše Isusa kao nadu naroda (Isaija 42,1-4; Matej 12,18-21). Isus kaže da se Avram nadao da će videti Mesijin dan (Jovan 8,56). To je nada pravde koja se stiče verom (Galatima 5,5).

3. Božja nada je već važna za naš sadašnji život. Naša nada je usredsređena na spasenje kroz Isusovu žrtvu na krstu. Ova nada nam daje, u ovom životu, brojna dobra, i duhovna (kao što je zajednica sa Bogom) i psihološka (mir, optimizam, itd.). „Nadanje slave Božije“ (Rimljanima 5,2) je opravdanje grešnika blagodaću kroz veru, kojom nam Bog daje mir u Isusu Hristu (Rimljanima 5,2.3). Ova nada „neće se osramotiti, jer se ljubav Božija izli u srca naša Duhom Svetijem koji je dat nama“ (Rimljanima 5,5): tako ova nada nije lažna, već je utemeljena na Božjim konkretnim delima; odnosno, u pravo vreme „Hristos... umrije... za bezbožnike“ (Rimljanima 5,6). Dakle, Isus je pokazao svoju ljubav prema nama (Rimljanima 5,8), spasavajući nas od greha i mireći nas sa Bogom (Rimljanima 5,9-11).

4. Međutim, Hristov prvi dolazak i Njegova žrtva na krstu nisu kraj izveštaja o otkupljenju. Apostol Pavle nam kaže da „ako se samo u ovom životu uzdamo u Hrista, najnesrećniji smo od sviju ljudi“ (1. Korinćanima 15,19). Iz tog razloga, naša nada je utvrđena u vaskrsnom Gospodu Isusu Hristu, koji će nas vaskrsnuti u večni i slavni život (Kološanima 1,5.27; Titu 1,2; Titu 3,7; Jevrejima 10,23; videti, takođe, 2. Korinćanima 1,9; 1. Timotiju 4,8). Pavle je izjavio da je bio progonjen zbog nade u vaskrsenje (Dela 23,6; Dela 24,15). Vaskrsenje nije Pavle izmislio, već je to bila ista nada koju je Bog dao očevima Izrailjevim (Dela 26,6; Dela 28,20). Prema Pavlu, Avram j postao otac mnogih naroda zato što on „kad se nije bilo ničemu nadati“ „vjerova na nad“ (Rimljanima 4,18), verujući Bogu „koji oživljuje mrtve, i zove ono što nije kao ono što jest“ (Rimljanima 4,17). Nada u vaskrsenje biće ispunjena prilikom drugog Isusovog dolaska, koji je sam „blažena nada“ hrišćanina (Titu 2,13).

5. Upravo je ta nada utvrdila poziv, identitet, etos, život i misiju izrailjskog naroda (Dela 26,7). Ova nada spasenja koju nam Bog nudi kroz Hrista dosegla je ljudski rod preko patrijaraha, Izrailja i kasnije Crkve (Rimljanima 15,4; 1. Korinćanima 1,7; Efescima 2,12). Mi smo učesnici u širenju Božje nade svim ljudima. Bog je obećao Avramu da će blagoslovi i spasenje za narode doći kroz njega; odnosno, kroz Seme (1. Mojsijeva 12,3.7; 1. Mojsijeva 18,18; Rimljanima 9,4; Galatima 3,8.15.16). Bog je obećao Davidu da će njegovo Seme zauvek sedeti na prestolu (Rimljanima 15,12; videti Isaija 11,1.2; 2. Samuilova 22,51).

6. Pavle priziva nadu u svom blagoslovu nad Božjim narodom usred patnje: „A Bog nada da ispuni vas svake radosti i mira u vjeri, da imate izobilje u nadu silom Duha Svetoga.“ (Rimljanima 15,13; 2. Solunjanima 2,16). Nada služi kao kaciga u oklopu hrišćanina (1. Solunjanima 5,8).

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Danilo prolazi kroz slično „iskustvo čekanja“ kao Avakum. Do kraja svog života Danilo očekuje 70 godina izgnanstva prorečenih od strane Jeremije (Jeremija 25,11.12) da se završi i da se pokaže Božje spasenje. Međutim, Bog otkriva Danilu da će se istorija patnje i smrti produžiti dodatnih 70 sedmica (490 godina). Štaviše, ovaj period nastaviće se za dodatnih 1810 godina pored dodatnih 70, što je ukupno 2300 godina!

Neki hrišćani ne vole proročanstvo zato što „zamračuje“ njihov horizont. Možda oni ne treba da budu sve vreme usredsređeni na proročanstvo. Ali nastupaju trenuci i javljaju se situacije u životu kada je neophodna šira slika, bez obzira koliko bolan proročki odgovor može biti. Šira slika je obojena Božjim otkrivenjem preko Njegovih proroka. Bez takvog proročanstva, uključujući apokaliptička proročanstva, Božji narod će se očajnički boriti da održi nadu dok proživljava sve veći broj globalnih i ličnih kriza. Kako vam šira slika proročkog otkrivenja pomaže da verujete Bogu i Njegovom providenju i da prebrodite nevolje?

8. biblijska doktrina

Gledanje Nevidljivoga

Ključni tekst: Jevrejima 11,27

Središte proučavanja: Isaija 40,27-31; Jovan 14,1-14; Rimljanima 8,28-39; Efescima 1,18-23

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Vera je jedan od stubova tri teološke vrline iz 1. Korinćanima 13,13. Poput nade, vera je složena stvarnost i tiče se naše duhovne prirode i odnosa. Apostol Pavle definiše veru u odnosu na nadu i ono što se ne vidi: „Vjera je pak tvrdo čekanje onoga čemu se nadamo, i dokazivanje onoga što ne vidimo.“ (Jevrejima 11,1). Budući da Boga ne možemo videti, jedini način da Mu pristupimo jeste verom (Jevrejima 11,6). Međutim, kao što Jevrejima 11,1 utvrđuje, ovo verovanje u Njega nije ljudska mašta ili delo ljudske samoprojeksijske u apsolut. Tačnije rečeno, naša vera raste na osnovu dokaza o Božjim obećanjima i ispunjenim proročanstvima; dokaza o Božjem stvaranju; dokaza o Božjem providenju i brizi o nama u našem ličnom životu i životu zajednice; dokaza o Njegovoj ljubavi prema nama pokazanoj u utelovljenju Sina kada je Bog postao telo, hodao sa nama i umro umesto nas (Jovan 1,1-3.14; Jovan 3,16.36); i dokaza da, u Hristovom vaskrsenju, On ima silu nad zlom, grehom, patnjom i smrću (Efescima 1,18-23). Zahvaljujući ovim dokazima biblijski vernici verom „vide“ ono što se ne vidi.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Sumnja se javlja kada nemamo poverenje u Boga kad je reč o najboljem rešenju za naše probleme.
2. Najsnažniji temelj naše vere je Hristos, Njegovo utelovljenje, Njegova žrtva za nas i vaskrsenje. Isus je Božji dokaz da On može poneti naš greh, patnju i smrt na Sebi da bismo mi mogli pobediti u peći nevolje.

DRUGI DEO: KOMENTAR

„Videti Boga“

Šta mi, hrišćani, podrazumevamo pod tim „videti“ Boga? Otkako nas je greh odvojio od Boga, vodeći nas dolinom patnje i smrti, mi čeznemo da vidimo Boga. Ali šta znači videti Boga u kontekstu greha? Nakon što se probudio iz sna u kome je sanjao lestve koje su spajale nebo i zemlju, Jakov je zaključio da je video Boga „licem k licu“ (1. Mojsijeva 32,30). Mojsije je takođe poznat kao prorok koji je razgovarao sa Bogom „licem k licu“ (2. Mojsijeva 33,11; 4. Mojsijeva 12,8; 5. Mojsijeva 34,10). Mojsije je čak izjavio pred izrailjskim narodom da im je Bog govorio „licem k licu“ (5. Mojsijeva 5,4). Mojsije je takođe rekao Aronu da blagoslovi Izrailj time što će moliti Boga da svojim licem „obasja“ narod i da „obradi“ svoje lice k njima i daruje im blagoslove, zaštitu, providenje, mir i blagodat (4. Mojsijeva 6,22-27). Slično tome, kada Mojsije izražava svoju želju da bolje upozna Boga, Bog uverava Mojsija da će Njegovo „lice“ pratiti izrailjski narod (2. Mojsijeva 33,14). Međutim, Mojsije čezne za još većim brojem susreta „licem k licu“ i moli Boga da mu pokaže svoju božansku slavu (2. Mojsijeva 33,18; videti, takođe, 2. Mojsijeva 3,6). Bog

objašnjava Mojsiju da niko ne može da vidi Njegovo lice i ostane živ (2. Mojsijeva 33,20; videti, takođe, Isaija 6,5), i da ljudi mogu da „vide“, kad je Bog u pitanju, samo ono što prikazuje Njegovu slavu: Njegovo ime, Njegovu dobrotu, Njegovo saosećanje i Njegovu milost (2. Mojsijeva 33,19.21-23).

Slično tome, David je čeznuo da vidi Božje lice. Kao i Jov (13,24) kada je u nevolji, David oseća kao da Bog skriva svoje lice od njega i svog naroda (Psalam 13,1; Psalam 27,9; Psalam 30,7; Psalam 44,24; Psalam 69,17; Psalam 88,14; Psalam 102,2; Psalam 143,7; videti, takođe, 3. Mojsijeva 20,3.6; 5. Mojsijeva 31,17.18). Međutim, David pronalazi ohrabrenje u obećanju da Bog ne skriva svoje lice od ugnjetenih pravednika (Psalam 22,24; Psalam 24,6). Čak i kada je u nevolji ili kada pati zbog greha, David polaže svoju nadu u Boga, koji će ga spasiti i ponovo obasjati svojim licem (Psalam 17,15; Psalam 31,16; Psalam 80,3; videti, takođe, Psalam 51,9). Prema tome, David takođe može da peva: „Srce moje govori pred Tobom što si rekao: Tražite lice Moje; tražim lice Tvoje, Gospode!“ (Psalam 27,8; videti, takođe, Psalam 105,4; Psalam 119,58.135).

Kao vođa Božjeg naroda, David zna da će Izrailj biti blagosloven samo ako Bog obrati svoje lice k njima (Psalam 4,6). David očigledno čin gledanja Božjeg lica shvata, kao što su Jakov i Mojsije shvatili, figurativno, a ne u doslovnom smislu. Ova slika ukazuje na Božje prisustvo među narodom preko Svetog Duha, na božansko opraštanje, spasenje, sigurnost, staranje, providenje, zaštitu, blagoslove zdravlja i mir, proročka otkrivenja i Božje vođstvo naroda u njihovom životu i misiji. Svi ovi koncepti i iskustva otelotvoruju „gledanje“ Boga verom!

Naravno, mi ne možemo videti Boga jer On ima božansku prirodu. Mi smo u univerzumu; Bog je sa nama, ali On je takođe transcendentan, ili izvan naše stvarnosti. Mi smo ograničeni; Bog je bezgraničan. Štaviše, mi smo grešni; Bog je svet. To je razlog zašto mi jednostavno ne možemo da vidimo Boga onakvog kakav je. Ali možemo da vidimo da On bira da nam se otkrije i kako nam se otkriva. Ono što nam otkriva jeste Njegova slava u univerzumu, koji je Njegovo delo stvaranja i oblast Njegovog carstva. On otkriva svoju ljubav i brigu prema nama kroz svoja otkrivenja i providenje. Iz tog razloga, u Jevrejima 11,1 i 6 apostol Pavle zaključuje da je u kontekstu greha vera „gledanje“ dokaza i proročkih otkrivenja Božjeg postojanja i prisustva među nama. Ljubav je, na primer, „nevidljiva“ u materijalnom smislu, ali je očigledna kada je ispoljava osoba koja nas voli.

Sa druge strane, mi doslovno možemo da „vidimo“ Boga u utelovljenju našeg Gospoda Isusa Hrista. Isus, pošto je Bog, postao je čovek da bi mogao da boravi među nama da bismo mogli „videti“ Božju „slavu“ i Njegovu „blagodat i istinu“ (Jovan 1,14; videti, takođe, Matej 1,23; Filibljanima 2,6-9). Zato, Jovan kazuje: „Što bješe iz početka, što čusmo, što vidjesmo očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše, o Riječi života: i Život se javi, i vidjesmo, i svjedočimo, i javljamo vam Život vječni, koji bješe u Oca, i javi se nama; što vidjesmo i čusmo to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu.“ (1. Jovanova 1,1-3)

Deleći svoje svedočanstvo o tome šta je opipao, video i čuo, apostol Jovan želi da ima „zajednicu“ s nama, ili da podeli svoje iskustvo sa Rečju koja je postala telo. Ova zajednica omogućuje još jedan način na koji možemo „videti“ Boga. U 34. Psalmu, David kazuje o svojim strahovima, razrađujući takođe svoje shvatanje da „anđeli Gospodnji stanom stoje oko onijeh koji se Njega boje i izbavljaju ih“ (Psalam 34,7). Zatim, David nas poziva: „Ispitajte i vidite kako je dobar Gospod.“ (Psalam 34,8) Stilska figura označena

izrazom „ispitati“ Boga odražava intimni način poznavanja Boga kroz lično iskustvo. U hrišćanskom iskustvu, dok čitamo Jovanovo svedočanstvo o gledanju i slušanju utelovljenog Boga, takođe treba da Ga „vidimo“ kroz posredovanje Svetog Duha (Jovan 14,16-18; Jovan 16,14; Rimljanima 8,2-17). Iz tog razloga, David zaključuje da je onaj koji se „uzda u Njega“ blagosloven (Psalam 34,8), a Pavle zaključuje da „nevolja ili tuga, ili gonjenje, ili glad, ili golotinja, ili strah, ili mač“ ne može nas „rastaviti od ljubavi Božije“ (Rimljanima 8,35).

Konačno, „videti“ Boga u našim prilikama znači iskusiti – kroz Božju Reč i delovanje Svetog Duha u nama – Božje providenje, ljubav i sigurnost, osetiti Njegovo prisustvo i imati Njegov mir i sigurnost u svom srcu da je On sa nama. Ovo iskustvo je vera.

Hristovo vaskrsenje; naša patnja i smrt

Vaskrsenje ima ključnu ulogu u hrišćanskoj teodiceji ili objašnjenju porekla, postojanja i sudbine zla u Božjem univerzumu. Tri tačke mogu se istaću u vezi sa tim:

1. Biblija smešta vaskrsenje u srž naše vere u Boga i nade za budućnost. Apostol Pavle zaključuje da „ako se samo u ovom životu uzdamo u Hrista, najnesrećniji smo od sviju ljudi“ (1. Korinćanima 15,19). Zlo i smrt će se završiti sa vaskrsenjem onih koji se uzdaju u Boga.

2. Ovo obnavljanje je zagantovano Hristovim vaskrsenjem, koje prikazuje Njegovu božansku prirodu. Naša jedina nada u spasenje počiva u Bogu, koji uzima naše grehe na Sebe i vaskrsava nas svojom silom. Da Hristos nije vaskrsao, pokazao bi se kao običan čovek kome je potrebno spasenje, i mi bismo bili ostavljeni u svojim gresima, određeni za platu za greh, što će reći, smrt (1. Korinćanima 15,12-17; Rimljanima 6,23).

3. Božje obećanje o našem vaskrsenju najbolji je način da objasnimo zašto je Bog dopustio da Njegov narod pati i umre. Apostol Pavle potvrđuje da „nam valja pomrijeti da se već ne uzdamo u sebe nego u Boga koji podiže mrtve“ (2. Korinćanima 1,9). Bog „može da priušti“, da tako kažemo, da dozvoli da Njegov narod ili deca pate ili umru zato što ih je On stvorio, i prema tome On može ponovo da ih stvori ili vaskrsne. Zaista, bilo bi uzvišeno za one koji polažu svoje poverenje u Boga da umru za Njega i Njegovo delo, čak i bez mogućnosti vaskrsenja. Ali takav ishod, na kraju, lišio bi Boga Njegovog statusa i sile kao Onoga koji može da stvori život ni iz čega, prikazujući na taj način da je On još jedan nemoćan, sebičan entitet u univerzumu. Narod koji je na Njegovog strani umro bi ni za šta, zato što na kraju ne bi dokazali ništa u vezi sa Božjim tvrdnjama. Međutim, pošto je potvrđeno da Bog ima moć da vaskrsne, on može da dopusti da Njegov narod umre.

Međutim, ovaj argument odnosi se na Boga samo zato što jedino On poseduje silu da vaskrsne. Pošto niko u univerzumu, osim Boga, ne poseduje silu da stvara i vaskrsne, nijedno drugo biće na svetu ne može da dozvoli da ljudi umiru ili da ih ubije i da bude opravdan što je dozvolio tako strašna dela: otuda zabrana data za ljudski rod u šestoj zapovesti (2. Mojsijeva 20,13). O važnosti vaskrsenja za hrišćansku veru videti: Josh McDowell, „Support of Deity: The Resurrection – Hoax or History“, *The New Evidence that Demands a Verdict* (Nashville, TN: Nelson, 1999), chap. 9, pp. 203-284.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. *Sve svoje brige bacite na Nj.* Kada je apostol Petar poučavao vernike da sve svoje brige bace na Boga (1. Petrova 5,7), nije mislio da odobri duhovnu lenjost ili neodgovornost (2. Petrova 1,5-7). Slično tome, Isus je učio svoje učenike da ne brinu, već da se uzdaju u Boga (Matej 6,25-33). U isto vreme, Isus je učio hrišćane da moraju biti marljivi i odgovorni (Matej 24,45-51; Matej 25). Kako ove paradoksalne biblijske istine možemo ispravno shvatiti u svom životu? Kako načelima navedenim u ovim stihovima možemo naučiti naše mlade?

2. Kako ste videli Boga u svom životu? Kako je to osnažilo vašu veru i poverenje u Boga, čak i u nevoljama?

9. biblijska doktrina

Život proslavljanja Boga

Ključni tekst: Filibljanima 4,4

Središte proučavanja: Isus Navin 5,13-6,20; 2. Dnevnika 20,1-30; Psalam 145; Dela 16,16-34; Filibljanima 4,4-7.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

„Kako ćemo pjevati pjesmu Gospodnju u zemlji tuđoj?“, jadikovali su jevrejski zarobljenici kraj reka u Vavilonu kada su porobljivači zatražili od njih da pevaju sionske pesme (Psalam 137,1-4). Zaista, kako možemo pevati i hvaliti Boga usred patnje i smrti? Ovo pitanje otelotvoruje jedno od velikih paradoksa hrišćanstva. Da ponovimo još jednom, ovde je osnovni aspekt razumevanje ko je izvor radosti i hvale: Bog lično. Imajući takvo shvatanje ne znači da nas Bog prisiljava, ili programira, da Mu pevamo hvale. Naprotiv, da je tačno da nas Bog predodređuje da Ga hvalimo, svet bi to činio skladno; ali to očigledno nije slučaj.

Zapravo, Bog je izvor hvale time ko je On, naš Stvoritelj i Spasitelj, naš Car i Otac, naš Sudija i Prijatelj. On je veličanstven! Osnovno načelo hrišćanskog života u ovom svetu jeste da je proslavljanje Boga u peći nevolje moguće kada živimo stalnim – ne povremenim – životom hvale. Drugo načelo je da proslavljanje Boga u trenucima krize proističe iz našeg odnosa sa Bogom, iz toga što Ga poznajemo, volimo i uzdamo se u Njega.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Radost i hvala ukorenjeni su u našem dubokom i značajnom odnosu sa Bogom, kao deo našeg života, kao način života.
2. Hrišćanska radost i hvala nisu korisni samo za naše zdravlje i savlađivanje nevolja, već ih Bog takođe koristi da spase druge.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Radost u patnji

Horas Vilijams (Horace Williams), autor nagrađivane knjige *Unleash the Power of Prayer in Your Life*, navodi osam ciljeva koje Bog ostvaruje u našem životu kada koristi našu ličnu patnju za naše dobro. Prema Vilijamsu, Bog koristi patnju da „otkrije greh u našem životu, razvije našu veru, sruši naš ponos, odredi naše staze, pokaže svoju blagodat, iskaže svoju ljubav, produbi našu posvećenost Njemu, pruži nadu, utehu i radost“. – Horace Williams, Jr, *The Furnace of Affliction: How God Uses Our Pain and Suffering for His Purpose*, Kindle Edition (Black Lillie Press, 2020), str. 11. Kako nam Bog pruža radost kroz patnju? Vilijams kazuje da je „radost više od sreće koja se temelji na ishodu ili prilikama. Radost je

natprirodna oduševljenost Božjim planovima za naš život. Radost je nešto što nam Bog nudi usred našeg bola i patnje. Mi moramo da odlučimo da živimo radosno. 'A ja ću pjevati silu Tvoju, rano ujutru glasiti milost Tvoju; jer si mi bio Odbrana i Utočište u dan nevolje moje.' (Psalam 59,16)" - *The Furnace of Affliction: How God Uses Our Pain and Suffering for His Purpose*, str. 90. Vilijams zaključuje da „iskusiti radost ne znači više ne doživeti bol. Umesto toga, to znači da me Bog dovodi do mesta na kome imam želju da Ga pitam: 'Šta želiš da vidim u ovim mučnim prilikama, Gospode?' - *The Furnace of Affliction: How God Uses Our Pain and Suffering for His Purpose*, str. 97. Ono što Vilijams lično zapaža jeste da mu u patnjama radost pruža Božje prisustvo u sadašnjem životu i večnom životu u budućnosti.

Polikarp hvali Boga na lomači

Rimski car Antonin Pije (138-161) nastavio je politiku cara Trajana, kao i progonstvo hrišćana. Godine 155, u gradu Smirni u Maloj Aziji masa je dovela grupu hrišćana vlastima da ih osude i kazne. Kada su hrišćani odbili da priznaju bogove carstva, bili su kažnjeni smrću. Kasnije je masa zatražila da Polikarp, biskup crkve u Smirni, bude izveden pred stanovnike grada. Učenik i prijatelj apostola Jovana, stari Polikarp, takođe je bio široko poznat kao uticajan hrišćanski vođa u Aziji i šire. Kada je Polikarp konačno bio doveden u amfiteatar, prokonzul je pokušao da ga ubedi da se odrekne svoje vere i prokune Hrista.

Verni Isusov učenik je odgovorio: „Osamdeset i šest godina sam Mu služio, i On mi nije učinio nikakvo zlo. Kako mogu da prokunem svog cara, koji me je spasao?“ Kada ga je, na kraju, konzul osudio da bude spaljen na lomači i kada su ga vojnici vezali za stub, Polikarp se molio i glasno hvalio Boga: „Gospode Suvereni Bože... hvala Ti što si me smatrao dostojnim ovog trenutka, tako da zajedno sa Tvojim mučenicima mogu da imam udela u Hristovoj čaši... Zbog toga... blagosiljam Te i proslavljam. Amin.“ – Justo L. Gonzales, *The Story of Christianity*, vol. 1, *The Early Church to the Dawn of the Reformation*, revised and updated edition (New York: HarperCollins Publishers, 2010), p. 54.

Polikarp je bio samo jedan od hiljada hrišćana koji su, ugledavši se na biblijske ličnosti kao što su David i Pavle, hvalili Boga usred progonstva i nevolja u životu. Ti rani hrišćani slavili su Boga u plamenu, na lomačama, u amfiteatrima punim divljih životinja, sa krstova, iz zatvorskih ćelija, i sa sprava za mučenje. Oni nisu mislili o nepravdi koja im je naneta; oni nisu odmeravali odnos onoga što su izgubili i dobili svojim postupkom. Oni su voleli Boga i uzdali se u Njega, i nisu oklevali da se potpuno i konačno posvete Bogu. Oni smrt za Gospoda nisu smatrali mukom. Tačnije, smatrali su privilegijom da pate i umru za svog voljenog Spasitelja. Bez oklevanja su verovali Bogu i Njegovom obećanju o vaskrsenju i smrt su smatrali samo trenutkom u vremenu na svom putu na kome će sresti svoga Gospoda u slavi. Pišući o Davidovom iskustvu kada se suočio sa pobunom sina Avesaloma, Elen Vajt beleži Davidovu naviku da pribegava pesmi i proslavljanju Boga u trenucima nevolje: „Kakva su osećanja u ovoj strašnoj opasnosti obuzimala oca i cara kome je bila učinjena tako surova nepravda? 'Hrabar junak', ratnik, vladar, čija je reč bila zakon, kojim je rečima izrazio osećanja svoje duše pošto ga je izdao sin koga je toliko voleo, kome je nerazumno verovao i popuštao, pošto su ga napustili podanici povezani s njim najčvršćim vezama časti i odanosti? U času svoje najcrnje nevolje, David se oslonio na Boga i zapevao... Psalam 3,1-8.“ (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 741.742. original)

U drugom poglavlju *Velike borbe*, pod naslovom „Progonstva u prvim stolicima“, Elen Vajt opisuje kako je pevanje i proslavljanje Boga davalo hrišćanima najiskreniju i najdublju radost i mir u vreme najžešćih nevolja i progonstava: „Kao i Božje sluge iz davnina, mnogi su bili 'pobijeni, ne primivši izbavljenje, da dobiju bolje vaskrsenje' (Jevrejima 11,35). Takvi su se sećali reči svoga Učitelja da treba da budu posebno radosni, kada ih progone Hrista radi, jer će velika biti njihova plata na nebesima; jer su pre njih i proroke tako progonili. Klicali su od radosti što su postali dostojni da pretrpe istine radi, zato su se iz razgorelog plamena podizale pobedonosne pesme. Gledajući u veri prema Nebu, videli su Hrista i anđele kako se iz nebeskih utvrđenja saginju i gledaju prema njima s najdubljim saučešćem, pozdravljajući njihovu nepokolebljivost. Čuli su i glas s Božjeg prestola koji im se obraćao: 'Budi veran do same smrti i daću ti venac života!' (Otkrivenje 2,10)“ (*Velika borba*, str. 41. original)

Uslovi za radost u nevoljama

Proslavljanje Boga i radost u Njemu u krizi mogući su jedino kada smo sigurni u dobrotu i pravdu određene stvari ili osobe za koju se borimo. U našem slučaju, stvar i osoba su jedno. Radovati se usred nevolja i progonstva moguće je kada imamo poverenje u Boga, kada razumemo Njega i Njegove planove, kada smo uvereni da je Bog pravedan i dobar i da su On i Njegovo delo vredni našeg celovitog i potpunog posvećenja. Prema tome, radost usred nevolja proističe iz shvatanja 1) da je Bog stvaran i da je dobar; 2) da nas je stvorio, da smo Njegovi, da nas voli, i da Mu uzvraćamo ljubav; 3) da je velika borba stvarna, da je to sotonin napad na Boga i nas, da je Bog na našoj strani i da smo mi na Njegovoj; 4) da nas Bog izbavlja od sile greha i sotone, i da smo mi i Bog, u Hristu, pobednici, i da ćemo biti pobednici; i 5) da je Božje delo ili misija da se spasenje odnese celom svetu vredna sve patnje koju moramo da podnesemo, ako je potrebno, čak i smrti.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Pročitajte tekst Avakum 3,17.18 i razmislite o tome kako se možete radovati dok doživljavate patnju? Kako možete hvaliti Boga u nevolji?
2. Muzika predstavlja snažnu motivaciju za čovekove aktivnosti kao što su rad, vežbanje i borba. Na primer, vojne snage širom sveta imaju svoju muziku koja podiže moral njihovih vojnika. Razmislite o muzici koja nadahnjuje vaš duhovni život. U kojoj meri doživljavate radost i mir u svom životu kada hvalite Boga i pevate Mu?
3. Posvetite se učenju starih i novih pesama da biste ih mogli pevati napamet i sa razumevanjem. Kada se nađete u teškoj situaciji, pevajte pesmu. Kako vam ovo iskustvo pomaže da izvojujete pobedu i/ili kako vas krepi?

10. biblijska doktrina

Krotost u peći nevolje

Ključni tekst: Matej 5,5

Središte proučavanja: 2. Mojsijeva 32,1-14; Psalam 62,1-8; Jezekilj 24,15-27; Matej 5,43-48; 1. Petrova 2,18-25.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Biblijska vera, i u Starom i u Novom zavetu, odlikuje se krotošću. Mojsije je bio poznat kao najkrotkija osoba na zemlji (4. Mojsijeva 12,3). David je izjavio da „smjerni će naslijediti zemlju“ (Psalam 37,11). Proroci su obznanili da će Bog blagosloviti krotke (Isaija 11,4; Isaija 29,19; Isaija 66,2; Sofonija 2,3; Sofonija 3,11.12). Bog je opisan kao krotak i kao Onaj koji uzdiže krotost (Psalam 25,9; Psalam 45,4; Psalam 147,6). Isus je bio krotak (Matej 11,29; Matej 21,5; 2. Korinćanima 10,1) i postavio je krotost u temelj hrišćanstva (Matej 5,5). Apostoli su bili krotki (2. Korinćanima 10,1) i podsticali su hrišćane da budu krotki (Galatima 5,23; Efescima 4,2; Kološanima 3,12; 1. Timotiju 6,11; 2. Timotiju 2,25; Titu 3,2; Jakov 1,21; Jakov 3,13; Jakov 4,6; 1. Petrova 3,14; 1. Petrova 5,5). Dok su carstva i kraljevstva na zemlji izgrađena na vrednostima kao što su bezobzirnost, sila i vojna osvajanja, Božja religija gradi i osvaja krotošću, ljubavlju i blagodaću. Međutim, Božja krotost ne znači da je On nemoćan. Tačnije rečeno, krotost je osnovna osobina Božjeg karaktera i Njegov način ophođenja prema univerzumu i nama grešnicima.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Krotost je u osnovi hrišćanstva. Međutim, isto je tako važno da ispravno razumemo biblijsku krotost i da je pokažemo u svom životu. Biblijska krotost ne proističe iz političkog proračunavanja; već ona predstavlja iskreno posmatranje sveta kroz prizmu Božjeg najbitnijeg atributa, ljubavi.
2. Hrišćani nisu krotki sami po sebi. Tačnije rečeno, njihov izvor krotosti leži u njihovom milostivom trojedinom Bogu punom ljubavi: Ocu; Sinu i Spasitelju, Isusu Hristu; i Svetom Duhu.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Da li je krotost moral robova?

Jedan od najjačih napada na hrišćanstvo i njegov koncept poniznosti i krotosti u savremenom dobu došao je od strane nemačkog filozofa egzistencijalizma Fridriha Ničea (1844-1900). Patnja je bila sastavni deo Ničeovog života, ali takođe i osnovna oblast interesovanja njegove filozofije. Kao veoma mlad izgubio je oca i mnoge druge članove svoje porodice. U toku svog života Niče se borio sa iscrpljujućim zdravstvenim problemima i na kraju, tokom poslednjih jedanaest godina života, bio je izolovan zbog mentalne bolesti. Pošto je studirao klasične jezike i filozofiju, Niče se naročito zainteresovao za starogrčku kulturu i filozofiju. Sa tog stanovišta, zaključio je da je Evropa izgubila drevnu snagu. Krivac?

Niko drugi do hrišćanstvo! Niče je smatrao da je hrišćanstvo oduzelo Evropi njenu klasičnu grčku i rimsku kulturu heroizma, sile i uzvišenosti. Zapad, ljudski rod u celini, prema Niče, trebalo je da povrati taj klasičan pogled na svet ako je želeo da opstane i napreduje.

Prema Niče, postoje dve vrste morala: moral gospodara, plemića, ljudi snažne volje, i moral robova ili slabih ljudi. Moral gospodara određuje sopstvene vrednosti, odlučuje o svojim postupcima i procenjuje ih kroz prizmu posledica, da li su korisni (dobri) ili štetni (loši). Prema tome, samostalnost, moć, bogatstvo, superiornost, optimizam, izobilje i hrabrost smatrani su dobrima, dok su slabost i krotost smatrani rđavim. Suprotno tome, moral robova ne stvara vrednosti ili dela, već samo reaguje ili se suprotstavlja vrednostima ili postupcima određenim od strane morala gospodara. Dok se moral gospodara usredsređuje na dela, moral robova je nazadan (ili, kako je Niče to definisao, neprijateljski); dok je moral gospodara opresivan, moral robova je subverzivan i manipulativan; dok je moral gospodara u većoj meri individualistički, moral robova je više komunitaristički.

Prema tome, pošto slabi ne mogu da svrgnu moćne pukom silom, oni pribegavaju ponovnom tumačenju i nipodaštavanju sistema vrednosti gospodara. Umesto da se pridruže moralu snažne ličnosti, slabi projektuju svoju situaciju poniznosti u apsolut, pokušavajući da svoje vrednosti učine univerzalnim.

Hrišćanstvo je, prema Niče, religija slabih, morala robova. On kaže: „Hrišćanstvo je stalo na stranu svega slabog, bezvrednog, neuspelog; načinilo je ideal od svega što se suprotstavlja instinktima očuvanja snažnog života; izopačilo je razumevanje čak i najduhovnije prirode učeći ljude da najviše duhovne vrednosti vide kao grešne, varljive, kao iskušenja. Primer u najvećoj meri vredan prezira – zavedenost Paskala koji je verovao da je njegov razum izopačen prvobitnim grehom kada je zapravo jedina izopačena stvar samo hrišćanstvo!“ – Fridrih Niče, *The Anti-Christ, Ecce Homo, Twilight of the Idols and Other Writings*, ed. Aaron Ridley and Judith Norman (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2005), str. 5.

Za Ničea, hrišćanstvo je još jedna reakcija siromašnih i slabih, osmišljeno da zbaci i kontroliše moćne pomoću manipulacije. Hrišćani su se predali sudbini ropstva i nemaju volju da postanu gospodari svoje sudbine. Iz tog razloga, oni licemerno proglašavaju grešnim ono što moćni ljudi poseduju i uzdižu kao vrlinu ono što hrišćani imaju, namećući svoj novi moral svim ljudima. Prema tome, pošto hrišćani ne mogu da nadvladaju bogate i moćne drugim sredstvima, smislili su način da kontrolišu jake svojim moralom. U tom hrišćanskom moralu, na primer, hrišćani pretvaraju svoju neizbežnu slabost i pokoravanje drugim ljudima u vrlinu poslušnosti. A hrišćanska nesposobnost da se osvete naterala je hrišćane da izmisle vrlinu opraštanja. Slično tome, izmislili su druge vrline kao što su pobožnost, ljubav, uzajamni odnos i jednakost. Ma koliko se ove vrline drugima činile plemenitima, za Ničea, hrišćanski moral bio je neprihvatljiv, iracionalan i odbojan, zato što su, prema njegovom gledištu, hrišćani koristili ove vrline da preinače moral snažnog i superiornog čoveka ovoga sveta, da ga porobe i čak potlače. Niče smatra da hrišćanski moral drži ljude pod kontrolom, u tami, i čini ih običnima.

Ničeov kritikizam hrišćanskog morala i njegovog osnovnog koncepta krotosti je očigledno pogrešno razumevanje hrišćanstva. Hrišćanska vrlina krotosti ne proističe iz nemoći, već iz Božje sile, pravde i ljubavi. Kada je Isus bio izveden pred jevrejski sud i kada Ga je jedan službenik udario, Isus je zahtevao

odgovor za to nepravedno delo (Jovan 18,23). Jevanđelja jasno kažu da je Isus umro na krstu, ne zato što nije imao način da to izbegne (Matej 26,53), već zato što je dobrovoljno i sa mnogo ljubavi položio svoj život za naše spasenje (Jovan 10,17.18; Jovan 18,4-11; Jovan 19,11; Filibljanima 2,6-9). Hrišćanska krotost nije rezultat straha već ljubavi.

Pavle poučava hrišćane da žive „sa svakom poniznošću i krotošću, s trpljenjem, trpeći jedan drugoga u ljubavi“ (Efescima 4,2). Pavle objašnjava da se mi radujemo kada stradamo i znamo da se „ljubav Božja izli u srca naša“ (Rimljanima 5,5). Pavle dalje pojašnjava da je Bog pokazao svoju ljubav prema nama kada smo bili slabi i neposlušni (Rimljanima 5,6-8). Jovan potvrđuje ovu biblijsku istinu kada kaže: „Da imamo mi ljubav k Njemu, jer On najprije pokaza ljubav prema nama.“ (1. Jovanova 4,17-21)

Opisujući ljude kao slabe, Pavle ne omalovažava ljudski rod, već tačnije rečeno opisuje stvarnost čovekovog stanja (videti, takođe, Rimljanima 3,26; Rimljanima 7). Biblija ne opisuje ljudsku slabost kao klasnu borbu, već prikazuje sve ljude kao slabe kada su suočeni sa grehom i smrću. Takođe, biblijsko hrišćanstvo ne omalovažava ljudski rod da bi obmanuo ljude i naterao ih da vaze za Božjom blagodaću. Naprotiv, Biblija realno opisuje grešno stanje ljudskih bića i predstavlja Boga koji dobrovoljno i sa puno ljubavi ponižava Sebe da spase oholo, buntovno čovečanstvo (Jovan 1,11.12; Jovan 3,16).

Kao što je neko rekao, potrebna je snaga da se bude krotak! I potrebna je božanska sila da se vole grešni, oholi, neposlušni ljudi! Možda jedan od najupečatljivijih primera Isusove krotosti bila je Njegova molitva izrečena na krstu za ljude koji su Ga razapeli i sada Mu se rugali: „Oče, oprosti im, jer ne znaju šta čine.“ (Luka 23,34; videti, takođe, Matej 12,15-20; Dela 8,32; 1. Petrova 2,21-23). Krotost je deo rodova Duha; Bog je taj koji nas osposobljava da pobedimo nevolje ovoga sveta.

Mojsijeva krotost i Božji gnev

Kako je Mojsije, Božji sluga, mogao biti nazvan najkrotkijim čovekom koji je ikada hodao zemljom, dok, u isto vreme, Biblija prikazuje Boga punog gneva? Treba da shvatimo da Božji gnev nije suprotan krotosti. Božanski gnev je Božja reakcija na greh i Njegova mrskost prema grehu. Međutim, Bog iskreno voli grešnika. Da je Bog ohol, On ne bi čekao oko 1600 godina da se pretpotopni ljudi vrate Njemu. Niti bi čekao više od 400 godina da Hananejci prepune čašu svog bezakonja. Niti bi čekao oko 1500 godina da Mu Izrailjci budu verni. Slično tome, Bog ne bi čekao oko 2000 godina da hrišćani ispune svoju misiju. Oholi Bog bi odmah istrebio svakoga od njih. Ali Bog se svakome od njih obraća sa ljubavlju, pružajući nadu i pozivajući ih da se vrate u zajednicu sa Njim.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Naš Bog je savršen u komunikaciji. On ljudima otvoreno i razumljivo govori šta voli i šta ne voli. Prema tome, Bog nas ne ostavlja u sumnji u vezi sa Njegovim osećanjima prema grehu: On ga odbacuje. U isto vreme, Bog ne ponižava grešnika da bi ga potčinio. Zapravo, Bog govori o prilikama nastalim usled greha; u isto vreme, On pruža rešenje. Da, Njegova reakcija u odnosu na greh je jasna, ali je isto tako jasan i

Njegov poziv upućen grešnicima da se pomire sa Njim. Razmislite o tome kako možete biti krotki, a ipak da osudite greh u svom životu i u životu svoje porodice i članova zajednice.

2. Razmislite o ideji da je naš život pozornica za druge svetove koji oni posmatraju i iz koga uče. Podelite sa subotnoškolskim razredom svoja osećanja kada razmišljate o tome. Kako se vaš život menja kada ste svesni ove šire slike?

11. biblijska doktrina

Čekanje u peći nevolje

Ključni tekst: Galatima 5,22.23

Središte proučavanja: 1. Samuilova 26; Psalam 37,1-11; Rimljanima 5,3-5; Rimljanima 15,4.5

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

I nada i krotost, kao osnovna sredstva za prevazilaženje nevolja, definisane su čekanjem. Međutim, koncept biblijskog čekanja ne odnosi se samo na čekanje, već na strpljivo čekanje. Ovo strpljenje nije politička strategija, već deo rodova Duha. Božji narod strpljivo čeka u nevolji, zato što je sam Bog strpljiv. Bog je strpljiv zato što je po karakteru pun ljubavi i zato što, takođe, bira trenutak da deluje. Ali Bog je izračunao da je najbolji trenutak kada nam ponudi što je moguće više vremena za spasenje što je moguće više ljudi. Da ponovimo, čekanje je moguće samo kada se uzdamo u Onoga koga čekamo.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Shvatamo da je strpljivo čekanje deo rodova Duha i da je ključno za prevazilaženje nevolja.
2. Strpljivo čekanje postaje moguće kada poznajemo osobu koju čekamo i imamo poverenje u nju.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Božje strpljenje

Biblijski izraz koji opisuje Božje strpljenje jeste „spor na gnjev“ (Nemija 9,16.17; videti, takođe, 2. Mojsijeva 34,6; 4. Mojsijeva 14,18; Psalam 103,8; Jona 4,2; Naum 1,3). Zapazite da većina ovih tekstova stavlja izraz „spor na gnjev“ u kontekst drugih opisa Boga, kao što je „obilan milosrđem“, „žalostiv“, „milostiv“. Pored toga Biblija prikazuje Boga kako „trpi“ narod (1. Mojsijeva 18,17-33; 4. Mojsijeva 14,27; 5. Mojsijeva 8,2; Nemija 9,30.31; Psalam 78,38; Isaija 42,14; Jezekilj 20,17; Dela 13,18; 1. Petrova 3,20). U isto vreme se naglašava da je Bog „obilan milosrđem i istinom“ (2. Mojsijeva 34,6) i da je Tvorac „čudesna“ (Nemija 9,17). Istovremeno, On „ne pravda krivoga“ (4. Mojsijeva 14,18; videti, takođe, Naum 1,3; 1. Petrova 3,20).

Prema tome, jasno Božje strpljenje ne treba mešati sa ravnodušnošću, nemoći ili neodlučnošću. Niti je Božje strpljenje fasada za procenu kada je najbolji trenutak za osvetu. Zapravo, Bog je strpljiv zato što izobiluje ljubavlju prema nama i želi da spase što je više moguće ljudi. Pavle nam postavlja retoričko pitanje: „Ili ne mariš za bogatstvo Njegove dobrote i krotosti i trpljenja, ne znajući da te dobrotu Božija na pokajanje vodi?“ (Rimljanima 2,4; videti, takođe, Rimljanima 9,22-24) Petar takođe kazuje da „trpljenje Gospoda našega držite za spasenje“ (2. Petrova 3,15) zato što „ne docni Gospod s obećanjem, kao što neki misle da docni, nego nas trpi, jer neće da ko pogine, nego svi da dođu u pokajanje“ (2. Petrova 3,9).

Naše strpljenje

Biblijsko objašnjenje Božjeg strpljenja pomoći će svim hrišćanima, a naročito adventističkim hrišćanima, da shvate odlaganje drugog Isusovog dolaska. Pored toga, pomoći će nam da ocenimo svoje strpljenje i da ga negujemo. Kratko, nesveobuhvatno biblijsko proučavanje o strpljenju ukazuje na nekoliko tačaka:

1. Biblija uči da je strpljenje sastavni deo hrišćanskog života i da potiče od Boga. Bog nas odeva strpljenjem, zajedno sa milošću, poniznošću i krotošću zato što je „sve i u svemu Hristos“ (Kološanima 3,11), i zato što je Bog „izabrao“ nas (videti Kološanima 3,12). Isus pokazuje svoje strpljenje u nama (1. Timotiju 1,16). Mi smo strpljivi zbog „poziva“ koji nam je Bog uputio (Efescima 4,1.2; 2. Timotiju 4,2). Hrišćansko strpljenje je deo rodova Svetog Duha (Galatima 5,22). Dolazi zajedno sa drugim hrišćanskim vrlinama, kao što su ljubav, nada i krotost (Galatima 5,22; Kološanima 3,12; Efescima 4,1.2; 2. Timotiju 4,2). Ljubav je strpljiva (1. Korinćanima 13,4), a naša nada osposobljava nas da strpljivo čekamo (Rimljanima 8,25). Mi jačamo u strpljenju sa radošću (Kološanima 1,11), a strpljenje stvara iskustvo (Rimljanima 5,3.4; Jakov 1,3.4).

2. Strpljenje je ključna odlika Božjeg ostatka poslednjeg vremena: „Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu“ (Otkrivenje 14,12; videti, takođe, Otkrivenje 13,10). Ostatak shvata da moraju biti strpljivi dok žetva ne bude spremna (Jakov 5,7.8; videti, takođe, Luka 8,15; Jevrejima 6,12; Jevrejima 10,36; Otkrivenje 14,14-20). Hrabrimo se na osnovu Božjeg naloga upućenog Avakumu da čak i ako se, ponekad, čini da su određena proročanstva poslednjeg vremena daleko od konačnog ispunjenja, moramo istrajati u čekanju: „Jer će još biti utvara do određenoga vremena, i govoriće šta će biti do posljетка i neće slagati; ako oklijeva, čekaj je, jer će zacijelo doći, i neće odocniti.“ (Avakum 2,3). Bog nas poziva: „Utolite i poznajte da sam Ja Bog.“ (Psalam 46,10) David tvrdi da vernik mora da nauči da čeka „na Gospoda: budi jak i odvažna srca, i čekaj na Gospoda.“ (Psalam 27,14; Novi srpski prevod)

3. U međuvremenu, čitava gomila svedoka strpljivo nas bodri na putu: „Zato, dakle, i mi imajući oko sebe toliku gomilu svjedoka, da odbacimo svako breme i grijeh koji je za nas prionuo, i s trpljenjem da trčimo u bitku koja nam je određena, gledajući na Načelnika vjere i Svršitelja Isusa, koji umjesto određene Sebi radosti pretrplje krst, ne mareći za sramotu, i sjede s desne strane prijestola Božijega.“ (Jevrejima 12,1.2) Među značajnim primerima strpljenja jesu Avram (Jevrejima 6,15), kao i prorok Jov, koji je pokazao da je „Gospod milostiv i smiluje se“ (Jakov 5,11). Jeremija je odlučio da čeka Gospoda, bez obzira na sve: „Gospod je dio moj, govori duša moja; zato ću se u Njega uzdati (zato ću Ga čekati) (Pláč Jeremijin 3,24), zato što „dobar je Gospod onima koji Ga čekaju, duši koja Ga traži“ (Pláč Jeremijin 3,25).

Pavle objašnjava da su primeri koje imamo u Pismu određeni da nam pomognu da razvijemo trpljenje i da nam pruže nadu (Rimljanima 15,4.5). Brojni verni ljudi i žene, i tokom i posle vremena Novog zaveta, strpljivo su podneli nevolje i hrabro poneli Božje ime i delo: „I podnio si (mnogo), i trpljenje imaš, i za ime Moje trudio si se, i nijesi sustao.“ (Otkrivenje 2,3; videti, takođe, Rimljanima 12,12; 2. Timotiju 2,24; 2. Solunjanima 1,4; Otkrivenje 1,9; Otkrivenje 2,19; Otkrivenje 3,10). Naravno, Isus je naš najveći primer strpljenja i krotosti u patnji: „Jer ste na to i pozvani, jer i Hristos postrada za nas, i nama ostavi ugled da idemo Njegovijem tragom; koji grijeha ne učini, niti se nađe prijevera u ustima Njegovijem; koji ne psava kad Ga psovaše; ne prijeti kad strada; nego se oslanjaše na Onoga koji pravo sudi.“ (1. Petrova 2,21-23)

4. Da, postoje praktični aspekti strpljenja u ovom životu: njegova suprotnost, nestrpljenje, uništava naš sadašnji život i čini nas bezumnima (Priče Solomunove 14,29; Priče Solomunove 15,18; Priče Solomunove 16,32; Priče Solomunove 25,15; Knjiga propovednikova 7,8.9). Međutim, strpljenje je ta vrлина koju nam Bog daje u peći nevolje, koja nam pomaže da pobedimo i imamo večni život. U svojim učenjima o nevoljama u svetu, Isus nas poučava: „Trpljenjem svojijem spasavajte duše svoje.“ (Luka 21,19) Apostol Pavle kazuje da će Bog dati „onima, dakle, koji su trpljenjem u djelu dobrom tražili slavu i čast i neraspadljivost, život vječni“ (Rimljanima 2,7). Preko proroka Isaije Bog nam obećava: „Ali koji se nadaju Gospodu, dobijaju novi snagu, podižu se na krilima kao orlovi, trče i ne sustaju, hode i ne more se.“ (Isaija 40,31; videti, takođe, Psalam 37,7-9; Psalam 40,1)

Strpljenje je poverenje

Jan je ležao u bolnici jer je oboleo od raka. Bila je teška zima, sa izuzetno niskim temperaturama. Jednog jutra, kada je sestra ušla u njegovu sobu da ga obiđe, Jan joj je rekao da će njegova žena Anastasija doći da ga poseti taj dan. Sestra je odgovorila: „Mislim da neće doći. Napolju je trideset stepeni ispod nule.“ Čovek je uzvratio: „Poznajem svoju ženu i imam poverenje u nju. Ona je posebna! Kada nešto obeća, ispuniće obećanje bez obzira na sve.“ Jedan čas kasnije Anastasija je ušla u Janovu bolničku sobu. Kasnije tog dana, sestra je rekla Janu: „Ozbiljno sam sumnjala da će tvoja supruga doći. Ali sada znam da je zaista posebna.“ Naše čekanje je određeno našim poznavanjem osobe koju čekamo i našim poverenjem u nju. Ako poznamo Boga i uzdamo se u Njega, naše čekanje nas neće odvesti u očajanje, već u strpljivo, i aktivno, čekanje.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Naše strpljenje se ispoljava – i zaista nem je preko potrebno – u različitim aspektima života: u porodici, na poslu, u zdravlju, duhovnosti, itd. Međutim, naše iskreno strpljenje uvek će biti ukorenjeno u rod Duha. Zabeležite procenu svog strpljenja u različitim aspektima života. Šta ste otkrili? U kojim oblastima života može biti poboljšano? Kako to možete učiniti, uz Božju pomoć?

2. Nestrpljenje se smatra osobinom nezrelosti. Deca generalno smatraju da je čekanje teško; zreli ljudi mogu da čekaju mnogo lakše. Zrele osobe su osposobljene iskustvom i poverenjem da strpljivo čekaju. Ocenite svoju duhovnu zrelost. Kako planirate da nastavite da rastete u strpljenju?

12. biblijska doktrina

Umreti kao seme

Ključni tekst: Jovan 12,24

Središte proučavanja: 1. Samuilova 2,12-3,18; 1. Samuilova 13,1-14; Zaharija 4; Rimljanima 12,1.2; Filibljanima 2,5-9.

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Smrt je fascinantni elemenat u svim religijama. U biblijskom hrišćanstvu, smrt ima dve konotacije. Sa jedne strane, smrt je posledica greha i kazna za greh. Sa druge strane, naš život sa Bogom počinje sa smrću – smrću grehu. Samo kada doživimo ovu smrt grehu, možemo u potpunosti da uživamo život u Božjem carstvu. Smrt grehu vodi do pobeđe i suprotstavljanja smrti koja je posledica greha. Međutim, oba događaja su moguća zahvaljujući Hristovoj smrti podnetoj za nas.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Smrt grehu predstavlja okvir za Svetog Duha i Njegovo prebivanje u nama. Duh lično vrši promenu našeg karaktera prema slici Isusa Hrista i osposobljava nas da živimo životom požrtvovane službe i poslušnosti Bogu.
2. Ako ne iskusimo smrt grehu, nastavićemo sebičan život okrenut službi nama samima, život greha koji, zapravo, vodi u smrt.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Drvo znanja dobra i zla (1. Mojsijeva 2,9.17)

Kakvo ime za drvo! Bog je nadenuo drvetu ovo ime u Edemskom vrtu kada je poučio naše roditelje kako da sačuvaju svoj život: „I zaprijeti Gospod Bog čovjeku govoreći: Jedi slobodno sa svakog drveta u vrtu; ali s drveta znanja dobra i zla, s njega ne jedi; jer u koji dan okusiš s njega, umriješćeš.“ (1. Mojsijeva 2,16.17)

Dve pojedinosti su važne za našu sadašnju diskusiju. Prvo, biblijski tekst ne aludira na neku otrovnu supstancu sadržanu u plodu zabranjenog drveta koja menja um. Naprotiv, Bog je stvorio sve „dobro“ i „veoma dobro“; On ništa nije stvorio nekompletno, nesavršeno, loše ili zlo (1. Mojsijeva 1,12.31; videti, takođe, 1. Mojsijeva 2,1-3). Greh i zlo nisu postojali u Božjem savršenom stvaranju, već „dođe na svijet“ preko onoga što je Adam učinio (Rimljanima 5,12). Zatim, tokom iskušenja, zmija tvrdi da ukoliko Eva bude jela sa zabranjenog drveta, njene će se „oči otvoriti“ i ona će postati „kao bogovi i znati što je dobro što li zlo“ (1. Mojsijeva 3,4.5). Eva, zatim, „videći da je rod na drvetu dobar za jelo i da ga je milina gledati i da je drvo vrlo drago radi znanja, uzabra roda s njega i okusi, pa dade i mužu svojemu, te i on okusi“ (1. Mojsijeva 3,6). Posledica toga što su okusili zabranjeni plod bio je da „im se otvoriše oči, i

vidješe da su goli“ (1. Mojsijeva 3,7) Takođe, drvo nije nazvano „drvo poznanja Boga“ ili znanja uopšte, već „drvo poznanja dobra i zla“, povezujući ga time sa moralom.

Prema tome, ime drveta i narativ teksta 1. Mojsijeva 2 i 1. Mojsijeva 3 ukazuju da je ono što se promenilo bio Adamov i Evin pogled na svet, njihovo gledište, njihov stav i njihov odnos sa Bogom. Njihova odluka bila je pitanje moralne neposlušnosti ili pobune protiv Boga. Izraz „poznati dobro i zlo“ u Bibliji odnosi se na moralnu zrelost, kada osoba postaje odrasla i samostalna, ili moralni sudija (videti 5. Mojsijeva 1,39; 2. Samuilova 14,17; 1. O carevima 3,9; Isaija 7,16; Jevrejima 5,14). Pitanje u vezi sa drvetom poznanja dobra i zla bilo je ko je sudija, i ko je izvor i merilo morala. Zabranjujući da se jede plod sa drveta, Bog je Sebe postavio za konačni izvor morala na Zemlji kakav je bio i u univerzumu. Jedući sa drveta, Eva i Adam su odredili da su oni izvor morala. Jedno je da neko pokaže moral i razlikuje dobro i zlo kroz prizmu Božjeg otkrivenja (5. Mojsijeva 30,14-16; 2. Samuilova 14,17; 1. O carevima 3,9; Jevrejima 5,14). Međutim, druga je stvar postaviti sebe za izvor i merilo morala nasuprot Božjem otkrivenju i nalogu; činiti tako je isto što i sebe proglasiti Bogom, pobuniti se protiv Boga, i imati želju svrgnuti Ga s prestola.

To je upravo ono što je zmija sugerisala (1. Mojsijeva 3,4.5), i to je upravo ono što je sotona učinio na nebu i nastavlja da čini na Zemlji (Isaija 14,13.14; Jezekilj 28,2,12-17). Prema tome, zmija je ukazala Evi da će joj se ukoliko okusi zabranjeni plod „otvoriti oči, pa ćete postati kao bogovi i znati što je dobro što li zlo“ (1. Mojsijeva 3,5). Postati „kao Bog“ ne znači postati Bog po prirodi, već postati izvor sveg morala, definišući šta je dobro a šta zlo. Ova samostalnost predstavlja samodovoljnost i nezavisnost u odnosu na Boga, čin pobune koji obuhvata zamenu Boga sa nama samima ili nekim ili nečim drugim.

Drugo, i sledstveno tome, jedenje sa drveta poznanja dobra i zla, pobuna protiv Boga i pokušaj da sednemo na Njegov presto vodi u smrt. To je razlog zašto je Bog odmah upozorio Adama i Evu da jedenje sa zabranjenog drveta vodi u smrt (1. Mojsijeva 2,17). Bog je jedini izvor života (1. Mojsijeva 2,7; 5. Mojsijeva 30,20; Jovan 1,1-4; Jovan 4,13.14; Jovan 6,32-35; Jovan 11,25-27; Jovan 15,1-5; Rimljanima 6,23; Kološanima 1,16.17). Ukoliko stvorenje sedne na Božji presto, to je isto što i da udalji sebe od jedinog izvora života, što je isto što i da preda sebe u smrt.

Međutim, takva smrt nije obična smrt. To je voljno odvajanje od Boga, odluka da ne živimo prema Božjoj upravi (1. Jovanova 3,4; Isaija 14,9.10.16; Jezekilj 28,2.9.16.17). Ovo razdvajanje je suština greha i smrti. Mi ne znamo šta su Adam i Eva pomislili kada su čuli reč „smrt“, ali su sigurno pomislili na nešto strašno. Međutim, mi, posle 6.000 godina, vrlo dobro znamo da je smrt tragedija.

Smrt kao rešenje... smrti

Da li postoji rešenje za greh? Da! I to znamo iz same suštine jevanđelja: „Jer je plata za grijeh smrt, a dar Božij je život vječni u Hristu Isusu Gospodu našem.“ (Rimljanima 6,23) Međutim, kako primamo ovaj dar večnog života? Paradoks je u tome što dar večnog života dolazi sa smrću! Ovde se ukazuje na dve vrste smrti. Prvo, Isus Hristos je umro umesto nas i za nas; On je uzeo našu smrt na Sebe i pružio nam nadu večnog života (Jovan 3,16; Rimljanima 3,25; Rimljanima 5,8; 2. Korinćanima 5,21; 1. Petrova 1,18-20). Drugo, takođe je ukazano na našu sopstvenu smrt. Međutim, ova smrt nije kazna za greh; Isus je umro tom smrću umesto nas. Zapravo, radi se o našoj smrti grehu. Ova smrt (grehu) se zahteva ako

želimo da uživamo večni život i Božje carstvo. Greh je upravljačka sila koja nas razdvaja od Boga (Rimljanima 7,18-20.23.24). Da bismo bili spaseni od te sile, treba da umremo grehu i budemo živi Isusu i Svetom Duhu (Rimljanima 7,4-6). Ova smrt je simbolički predstavljena krštenjem (Rimljanima 6,1-4). Pavle daje najlepši opis ovog procesa: „Jer kad smo jednaki s Njim jednakom smrću, bićemo i vaskrsenijem; znajući ovo da se stari naš čovjek razape s Njime, da bi se tijelo grješno pokvarilo, da više ne bismo služili grijehu. Jer koji umrije, oprostí se od grijeha. A ako umrijesmo s Hristom, vjerujemo da ćemo i živjeti s Njim, znajući da Hristos usta iz mrtvih, već više ne umire; smrt više neće ovladati Njima. Jer što umrije, grijehu umrije jedanput; a što živi, Bogu živi. Tako i vi, dakle, držite sebe da ste mrtvi grijehu, a živi Bogu u Hristu Isusu Gospodu našem.“ (Rimljanima 6,5-11)

Pod „smrt grehu“ Biblija podrazumeva upravo ono što kaže. Ona ne kaže da mi stičemo večni život doslovnim umiranjem. Nema spasonosnih zasluga u našoj smrti. Jedina doslovna smrt koja se računa za naše spasenje je smrt Isusa Hrista na krstu. Niti Biblija koristi „smrt grehu“ da govori o ravnodušnosti prema svetu, kao u budizmu, na primer. Bog je stvorio svet savršenim za naše uživanje i da bismo se mi starali o njemu (1. Mojsijeva 1,26-28; 1. Mojsijeva 2,15). Smrt grehu, dakle, znači prihvatanje Božje vladavine i delovanje Svetog Duha u našem životu i odbacivanje kontrole greha (Rimljanima 8,1-11). Mi uživamo da budemo poslušni Bogu i da Mu služimo. Mi smo preobraženi u obličje i um Hristov, koji nije razmatrao da zadrži silu, već se spustio na Zemlju i preuzeo naš položaj i naše mesto da nas spase (Filipljanima 2,2-8).

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Istina je da mi imamo ono što nazivamo osnovnim pravima. Ali mi živimo u veoma složenom svetu greha, svetu koji je, veoma često, sklon da zanemari naša prava ili da ih pogazi. Pročitajte ponovo Filipljanima 2,1-9. Utelovljenje Sina bila je najveća nevolja od svih! Kako nam Isusov primer pomaže da prođemo kroz različite nevolje nastale usled greha, čak i ako to znači gubitak osnovnih prava? Šta je za vas ključni elemenat u ovom tekstu koji menja vaš pogled na prevazilaženje iskušenja u vašem životu?
2. Izveštaj o Samuilu govori o nečem višem od jednostavnog slušanja i čina registrovanja nečijih reči upućenih nama; radi se o tome da poslušamo to što čujemo. Samo prorokovo ime značilo je „isprosih ga u Gospoda“ (videti 1. Samuilova 1,20). Bog je čuo i bio je milostiv prema Ani (1. Samuilova 1,17.19.20.27). Samuilo je čuo i poslušao Boga. Shvatajući da Samuilo nije odmah prepoznao Božji glas, Ilije uči Samuila kako da se poveže sa Bogom: „Govori Gospode, čuje sluga Tvoj.“ (1. Samuilova 3,9). U stvari, ostatak Samuilove knjige – i cele Biblije – govori o slušanju i poslušnosti, ili neposlušnosti: u jednom trenutku, narod je prestao da sluša Boga, i tako je Bog prestao da sluša njih. Veliki problem u našem životu je taj što slušamo jedni druge, slušamo Boga (preko Njegovog otkrivenja), ali ne uspevamo da položimo Njegove reči u srce i budemo im poslušni. Kako na bolji način možete da slušate i čujete članove svoje porodice? Kako bolje možete da slušate i poslušate Boga? Setite se tri načina na koja značajno možete da poboljšate način na koji slušate druge ljude i Boga i povezujete se sa njima.

13. biblijska doktrina

Hristos u peći nevolje

Ključni tekst: Matej 27,46

Središte proučavanja: Matej 2,1-18; Matej 27,51.52; Luka 2,7.22-24; Luka 22,41-44; Jovan 8,58.59; Rimljanima 6,23; Titu 1,2

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Najuzvišenija misao biblijske religije je da smo mi stvorili greh i patnju, a da ih je Bog poneo. Ne postoji nijedno drugo božanstvo u religijama sveta koje bi pristalo da podnese takvu žrtvu. Zato se biblijsko hrišćanstvo naziva religijom ljubavi i blagodat, od stvaranja do spasenja. Bog nas je stvorio blagodaću (bez našeg doprinosa) zato što nas je voleo, i Bog nas spasava blagodaću (takođe bez našeg doprinosa) zato što nas voli.

Međutim, u oba slučaja (stvaranje i spasenje), imamo mogućnost da prihvatimo ili odbacimo Njegovo delo i blagodat. Nakon što su stvoreni blagodaću, Adam i Eva doneli su odluku da odbace Božje delo stvaranja, birajući put pobune koji vodi u uništenje ili smrt. Nakon što smo spaseni blagodaću kroz Hristovu smrt na krstu, pred svakog od nas se stavlja izbor da prihvati Božju žrtvu prinetu umesto nas i da se vrati u Njegovo carstvo svetlosti, blagodat i ljubavi ili da odbaci Njegovo uzvišeno spasenje i nestane u večnom nepostojanju. Odlučite danas. Ali izaberite ljubav, blagodat, život. Izaberite Božju ljubav, Božju blagodat, Božji život. To će vas usrećiti, to će vaše voljene učiniti srećnima i to će Boga učiniti srećnim.

Teme:

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Patnja Isusa Hrista ne predstavlja samo patnju još jednog bića. Zapravo, Njegova patnja je suština Božje ljubavi prema nama i spasenja. Isus Hristos je stradao za nas i umesto nas da bi nas spasio od sile greha, patnje i večne smrti.

2. Razmišljajte o tome šta je Isus podneo u Getsimaniji i šta to znači za nas.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Rani dani Isusove službe

Da, od prvih časova svog života, Isus je doživeo ljudsku tragediju i patnju, i bio je okružen njima: odricanjem, odbacivanjem, siromaštvom i poniznošću (rođen u jaslama), fizičkom patnjom (obrezanje), masakrom, progonstvom i begom. U toku detinjstva, Isus je nastavio da doživljava ljudsku patnju. Međutim, Isusovo krštenje na početku službe ukazalo je na Njegov ulazak u peć nevolje zbog koje je došao, u vrstu službe koju je došao da ponudi. Zašto je bio kršten ako nije imao nijedan greh?

Naravno, bio je kršten da nam da primer. Elen Vajt zapaža da „Isus nije primio krštenje kao priznanje lične krivice. On se poistovetio sa grešnicima, učinivši korak koji mi treba da preduzmemo i izvršivši posao koji mi moramo da uradimo. Njegov život patnji i strpljive istrajnosti posle krštenja, takođe, primer je za nas“. (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 111. original) Međutim, Hristovo krštenje je više od samog primera.

Apostol Pavle objašnjava značenje krštenja u smislu smrti i vaskrsenja: „Ili ne znate da svi koji se krstismo u Isusa Hrista, u smrt Njegovu krstismo se? Tako se s Njim pogrebosmo krštenjem u smrt da kao što usta Hristos iz mrtvih slavom Očevom, tako i mi u novom životu da hodimo.“ (Rimljanima 6,3.4) Na drugom mestu Pavle objašnjava da Bog „Onoga koji ne znadijaše grijeha nas radi učini grijehom, da mi budemo pravda Božija u Njemu“ (2. Korinćanima 5,21). Isus je došao na svet da uzme naše grehe na Sebe i da umre umesto nas, da bismo mi mogli uzeti na sebe Njegovu prevednost. Elen Vajt piše: „Pošto je izašao iz vode, Isus je priklonio glavu u molitvi na obali reke. Pred Njim se otvara novo i značajno razdoblje. On je sada na široj pozornici ulazio u svoj životni sukob. Iako je bio Knez mira, Njegov dolazak mora da bude kao isukavanje mača... Niko na Zemlji nije Ga razumeo i u toku svoje službe On je i dalje morao da hoda sam... Kao Jedan od nas, morao je da nosi teret naše krivice i nesreće. Bezgrešni je morao da oseti sramotu greha... Sam je morao da utaba stazu, sam je morao da nosi teret. Na njemu koji je ostavio svoju slavu i prihvatio slabosti ljudskog roda, ležalo je otkupljenje sveta.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 111. original)

Ova razmena u prenesenom smislu može se videti u krštenju. Kada je Isus bio kršten, nije bio kršten radi svog spasenja: umesto toga On je objavio da je došao da uzme naše grehe na Sebe i umre umesto nas. Kada se mi krstimo, mi umiremo, zajedno sa Isusom, našim gresima, primamo Njegovu pravdu, a zatim ustajemo iz vode krštenja u novi život!

Isus u Getsimaniji

U knjizi *The Cross of Christ (Hristov krst)*, Džon R. V. Stot (John R. W. Stott, 1921-2011), čuveni anglikanski teolog i evanđelista, pokušava da shvati Isusove nevolje u Getsimaniji upoređujući Isusa sa Sokratom, koji se suočava sa smrću. Sokrat (470-399. god. p. n. e.), jedan od osnivača Zapadne filozofije i pogleda na svet, imao je oko sedamdeset godina kada ga je atinski sud osudio na smrt zbog štetnog uticaja na mlade i bezbožnost (odbacio je gradske bogove). Sokrat je trebalo da umre pijuci otrovnu kukutu. Iako je Sokrat mogao da izbegne suđenje i osudu, odlučio je da ostane u gradu i suoči se sa smrću. Na mestu pogubljenja, Sokrat je bio okružen svojim učenicima koji su mu pružali podršku, i koji su plakali za svojim učiteljem. Kada mu je pružena čaša sa otrovom, otac Zapadne misli uzeo ju je sa radošću, pouzdanjem i hrabro je ispio do dna (o Platonovom izveštaju o ovom događaju vidite Plato, *Phaedo*, in *Euthyphro, Apology, Crito, Phaedo, Phaedrus*, translated by Harold North Fowler [Loeb Classical Library], London: Harvard University Press, 2005, pp. 393-403).

U poređenju sa tim, Isus Hristos proveo je svoje poslednje sate pre hapšenja u Getsimanskom vrtu. Kada je zamolio učenike: „Počekaite... i stražite“ zato što je Njegova duša bila „žalosna... do smrti“ (Marko 14,34), oni su zaspali. U stvari, jedan od Njegovih učenika prodao ga je za novac, a ostali su pobjegli iz vrta kada je mnoštvo došlo da Ga uhapsi (Marko 14,10.11.50). Međutim, Isus je, za razliku od Sokrata,

bio u agoniji nad čašom koju je trebalo da ispije do dna. Daleko od toga da opisuje Isusa kako veselo i hrabro uzima čašu. Evanđelista Luka ističe da „znoj pak Njegov bijaše kao kaplje krvi koje kapahu na zemlju“ (Luka 22,44) dok se molio: „Oče, kad bi htio da proneseš ovu čašu mimo Mene.“ (Luka 22,42) Može li Isus, koji je utelovljeni Bog, da zaista bude Spasitelj sveta ako se toliko plaši te čaše i smrti? Zašto izgleda slabiji od Sokrata? Da li je?

Stot postavlja slična pitanja a onda nagoveštava odgovor: „Šta je ta čaša? Da li je to fizička patnja od koje zazire, mučenje bičevanjem i razapinjanje na krst, zajedno možda sa mentalnom teskobom izdaje, odricanja i napuštanja od strane prijatelja, i ruganje i zlostavljanje od strane neprijatelja? Ništa me nikada nije moglo uveriti da se čaša koje se Isus plašio odnosila na neke od ovih stvari (strašne kakve jesu), ili sve one zajedno. Njegova fizička i moralna hrabrost u toku javne službe bila je nesalomiva. Smatram da je bilo smešno pretpostaviti da se sada plašio bola, uvrede i smrti. Sokrat u tamničkoj ćeliji u Atini, prema Platonovom izveštaju, uzeo je čašu otrova 'bez drhtanja ili promene izraza na licu'. On je 'zatim prineo čašu ustima i veselo i tiho je ispio'. Kada su njegovi prijatelji briznuli u plač, prekorio ih je zbog njihovog 'apsurdnog' ponašanja i pozvao ih 'da budu mirni i hrabri'. Umro je bez straha, tuge ili protesta. Dakle, da li je Sokrat bio hrabriji od Isusa? Ili da li su njihove čaše bile ispunjene drugačijim otrovom?“ (John R. W. Stott, *The Cross of Christ*, p. 74)

Stot zaključuje da je „čaša od koje je On (Isus) ustuknuo bila nešto drugo. Ona ne simboliše ni fizičku bol zbog udaraca bičem i raspeća, niti mentalnu uznemirenost zato što je prezren i odbačen čak i od strane svog naroda, već na duhovnu agoniju što je poneo grehe sveta, drugim rečima, što je podneo božanski sud koji su ti gresi zaslužili“ (*The Cross of Christ*, p. 76). Sokrat je umro smrću običnog grešnog čoveka. I, kako Stot ističe, hrišćanski mučenici naizgled su doživeli u većoj meri herojsku smrt nego Isus kada su umrli na lomači. Isusova smrt, kao i krštenje, bila je jedinstvena. Dok će svi ljudi koji umru iskusiti smrt kao grešno ljudsko biće, Isus, bezgrešni Božji Sin, umro je smrću koja predstavlja Božju osudu greha. To je razlog zašto je Isusovo vaskrsenje jedinstveni, izuzetan događaj u istoriji univerzuma. Nijedan čovek – uključujući i Sokrata – nije mogao umreti tom smrću i ponovo živeti. Nijedan čovek nije mogao umreti tom smrću i postati Spasitelj sveta.

Elen Vajt takođe opisuje sadržaj čaše: „Isus je ozbiljno razgovarao sa svojim učenicima i poučavao ih, ali kada se približio Getsimaniji, postao je neobično ćutljiv. Često je posećivao ovo mesto da razmišlja i da se moli, ali nikada sa srcem tako punim bola kao ove noći Njegove poslednje samrtne borbe. U toku celog svog života na Zemlji hodao je u svetlosti Božje prisutnosti. Kada je došao i sukobio se sa ljudima obuzetim pravim sotonskim duhom, mogao je da kaže: 'I Onaj koji me posla sa Mnom je. Ne ostavi Otac Mene sama; jer Ja svagda činim što je Njemu ugodno.' (Jovan 8,29) Ali izgledalo je kao da Ga više ne podupire božanska svetlost. Sada se i On našao među prestupnicima. Morao je da ponese krivicu palog čovečanstva. Na Njega koji nije znao za greh, stavljeno je bezakonje svih nas. Greh Mu je izgledao tako strašan, a težina krivice koju je morao poneti tako velika, da je došao u iskušenje da se boji da će Ga to zauvek odvojiti od Očeve ljubavi. Znajući kako je strašan Božji gnev prema prestupu, uzviknuo je: 'Žalosna je duša Moja do smrti.'“ (*Čežnja vekova*, str. 685. original)

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

1. Prisetite se iskustva svog krštenja. Kako posmatrate svoje krštenje u svetlosti Isusovog krštenja? Kako vam vaše zapažanje pomaže da obogatite svoje iskustvo smrti grehu i oživljavanja za Božje carstvo? Kako ovo zapažanje produbljuje vaš zavet sa Bogom i vašu posvećenost Božjem delu, bez obzira na sve?

2. Odeljak od Subote iz pouke za ovu sedmicu daje izuzetno lepo objašnjenje o tome zašto je Bog stvorio univerzum i inteligentna bića iako je znao da će se zlo pojaviti iz Njegovog dela stvaranja: bilo je vredno toga! Bilo je vredno za Njega, ali je bilo vredno i za nas. U suprotnom, nikada ne bismo postojali. Ali to nije sve: Bog je mogao da odredi da bude vredno zato što On ne samo da je imao silu da stvara, već je, u slučaju pada, imao rešenje (da uzme naš greh na Sebe), a to je sila spasenja i sila vaskrsenja! Kako ovo razumevanje menja vaše gledište o Bogu, Njegovom stvaranju i spasenju?